T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE YAŞAMINA UYUM SÜRECİNDE YABANCILAŞMANIN ETKİSİ

Zümra ÜLKER DÖRTTEPE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2016-ANTALYA

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE YAŞAMINA UYUM SÜRECİNDE YABANCILAŞMANIN ETKİSİ

Zümra ÜLKER DÖRTTEPE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. İlkay KESER

Bu tez Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından TYL-2016-1095 proje numarası ile desteklenmiştir.

"Kaynakça gösterilerek tezimden yararlanılabilir"

2016-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma jürimiz tarafından Hemşirelik Anabilim Dalı Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir. **...../…...../……**

İmza

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. İlkay KESER
Akdeniz Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Kadriye BULDUKOĞLU
Akdeniz Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Selma ÖNCEL
Akdeniz Üniversitesi

Üye : Doç. Dr. Mualla YILMAZ
Mersin Üniversitesi

Üye : Yrd. Doç. Dr. Kerime BADEMLİ
Akdeniz Üniversitesi

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ……/……./…….... tarih ve ……/…….. sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. Narin DERİN

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Zümra ÜLKER DÖRTTEPE
İmza

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. İlkay KESER
İmza

TEŞEKKÜR

Lisansüstü eğitimim boyunca her konuda desteğini esirgemeyen, tez çalışma sürecimde beni değerli önerileriyle yönlendiren, yanında hissettiren ve her türlü desteği sağlayan tez danışmanım sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. İlkay KESER'e;

Lisansüstü eğitimim boyunca bilgi birikimim ve bireysel gelişim sürecime olan katkılarından dolayı anabilim dalındaki tüm öğretim elemanlarına;

Araştırma sürecimde bana destek sağlayan Uşak Üniversitesi Rektörlüğü ve görevli öğretim elemanlarına;

Araştırmayı kabul eden ve bana kıymetli zamanlarını ayıran tüm öğrencilere;

Sıkıntılı zamanlara karşı direnebilme gücünü, cesaretini öğreten ve herşeyimi borçlu olduğum annem, babam, ablam ve abime;

Her zaman yanımda olup, sevgisini, sabrını, ilgisini ve desteğini esirgemeyen sevgili eşim Alaeddin DÖRTTEPE'ye ve hayatımı tümüyle anlamlandıran, tarifi mümkün olmayan mutluluklar yaşatan oğlum Mehmet'e yürekten teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Amaç: Araştırma, üniversite eğitimine yeni başlayan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yabancılaşmanın etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan çalışmanın örneklemini, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Uşak Üniversitesi merkez kampüslerine yeni kayıtlı tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 666 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında tanıtıcı özellikleri içeren Kişisel Bilgi Formu, Üniversite Yaşamı Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde bağımsız örneklem t testi, ANOVA, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu, yüzdelik hesaplama, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yarıdan fazlasının 17-20 yaş aralığında ve kadın olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin genel anlamda uyum sağladığı ve yabancılaşma düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin üniversite ortamına uyumu erkek öğrencilerden yüksek, erkek öğrencilerin duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkileri düşük, aile gelir düzeyi yüksek olanların genel uyum, akademik uyum ve sosyal uyum düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Üniversiteye başlamadan önce şehirde yaşayan öğrencilerin ve bazı ders dışı aktivitelere katılan öğrencilerin katılmayanlara göre üniversite yaşamına uyumunda anlamlı farklılaşma saptanmıştır ($p<.05$). Öğrencilerin yabancılaşma düzeylerinin yaş, cinsiyet, ders dışı etkinlikler, son 6 ayda stres yaşama gibi değişkenlere göre anlamlı farklılaşma gösterdiği bulunmuştur ($p<.05$).

Sonuç: Araştırmanın sonucunda öğrencilerin uyum ve yabancılaşması arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda; üniversite eğitiminin ilk yılında öğrencilerin uyum ve yabancılaşma düzeylerinin belirlenmesi ve buna ilişkin uygun müdahalelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: üniversite öğrencisi, üniversite yaşamı, uyum, yabancılaşma

ABSTRACT

Purpose: This study is carried out in order to discuss the effect of alienation during the adaptation process of the beginners to university.

Method: Descriptive type of the sampling of the study consists of 666 students who were newly registered to the central campus of Usak University in 2014-2105 educational year and determined through stratified sampling method. Personal Information Form, University Life Scale and Student Alienation Scale including socio-demographic questions were used in data collection. Independent sampling t test, ANOVA, Pearson moments multiplication correlation, percentage calculation, average, standard deviation, minimum and maximum values were used in data evaluation.

Findings: It was identified that more than half of the students were between 17-20 ages and woman. The level of adjustment and adaptation of the students was found moderate. It was identified that adaptation levels of the women to university atmosphere were higher than the boys, relationship with opposite sex and emotional adaptation levels of the boys were lower than the girls, and the students with high-income family had higher overall, academic and social adaptation levels ($p<.05$). It was identified that total scores about adaptation to university life of the students who lived in cities before university compared to the ones who lived in villages and the students who joined some extracurricular activities compared to the ones who did not were significantly different ($p<.05$). When Student Alienation levels were compared with some variables like age, sex, extracurricular activities, stress that experienced last 6 months were found significantly different ($p<.05$).

Conclusion: As a result of the study it was determined that a significant negative correlation between levels of adaptation and alienation levels of students. In accordance with these results, in the first year of university education some interventions have to be made to determine the level of adaptation and alienation of the students and appropriate interventions are recommended associated with these results.

Key Words: University student, university life, adaptation, alienation

İÇİNDEKİLER

ÖZET **i**

TABLOLAR DİZİNİ **vi**

ŞEKİLLER DİZİNİ **vii**

SİMGELER ve KISALTMALAR **viii**

1. GİRİŞ VE AMAÇ **1**

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi 1

1.2. Araştırmanın Amacı 3

1.3. Araştırma Soruları 3

2. GENEL BİLGİLER **4**

2.1. Üniversite Yaşamı 4

2.2. Uyum 4

2.2.1. Uyum Kavramına Kuramsal Yaklaşım 5

2.2.2. Üniversite Yaşamına Uyum 6

2.3. Yabancılaşma 9

2.3.1. Yabancılaşma Kavramına Kuramsal Bakış 10

2.3.3. Yabancılaşmanın Boyutları, Nedenleri ve Bireyde Yarattığı Etkiler 12

2.3.5. Üniversite Yaşamına Uyumda Yabancılaşmanın Önemi 13

2.4. Üniversite Yaşamına Uyumu Arttırma ve Yabancılaşmayı Önlemede Psikiyatri Hemşiresinin Rolü 15

3. GEREÇ ve YÖNTEM **17**

3.1. Araştırmanın Tipi 17

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı 17

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi 17

3.3.1. Araştırma Dahil Etme Kriterleri 18

3.3.2. Araştırma Dışlama Kriterleri 19

3.4. Ön Uygulama 19

3.5. Veri Toplama Süreci 19

3.6. Veri Toplama Araçları 20

3.6.1. Kişisel Bilgi Formu 20

3.6.2. Üniversite Yaşamı Ölçeği 20

3.6.3. Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği 21

3.7. Araştırmanın Değişkenleri 21

3.8. Araştırmanın Etik Boyutu 21

3.9. Verilerin Analizi 22

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları 22

4. BULGULAR **23**

4.1. Öğrencilere İlişkin Tanıtıcı Özellikler 23

4.2. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyleri 26

4.3. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyini Etkileyen Faktörler 27

4.4. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşması Arasındaki İlişki 35

5. TARTIŞMA **36**

5.1. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyleri 36

5.2. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşmasını Etkileyen Faktörler 37

5.3. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşması Arasındaki İlişki 45

6. SONUÇ ve ÖNERİLER **47**

KAYNAKLAR **50**

EKLER **65**

EK- 1 Aydınlatılmış Onam Formu

EK- 2 Kişisel Bilgi Formu

EK- 3 Üniversite Yaşamı Ölçeği

EK- 4 Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği

EK- 5 Etik Kurul Onayı

EK- 6 Kurum Izin Yazısı

EK- 7 Üniversite Yaşamı Ölçeği Kullanım Izni

EK- 8 Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Kullanım Izni

ÖZGEÇMİŞ **77**

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo

3.1. Örneklemi Oluşturan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımları 18

4.1. Öğrencilere İlişkin Tanıtıcı Özellikler 23

4.2. Öğrencilerin Katıldığını İfade Ettiği Ders Dışı Etkinlikler 24

4.3. Stres Yaşama Durumuna İlişkin Veriler 25

4.4. Profesyonel Yardım Alınabilecek Kişi/Birimler ve Beklenen Hizmet 26

4.5. Öğrencilerin Uyum Düzeyleri 27

4.6. Öğrencilerin Yabancılaşma Düzeyleri 27

4.7. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Üniversite Yaşamı Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı 28

4.8. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı 32

4.9. Üniversite Yaşamı Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Puan Ortamaları Arasındaki İlişki Durumu 35

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil

2.1. Kuramcılara Göre Yabancılaşma Kavramı 11

3.1. Araştırmanın Uygulama Planı ve Takvimi 20

SİMGELER ve KISALTMALAR

KBF **:** Kişisel Bilgi Formu

ÖYÖ **:** Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği

PDR **:** Psikolojik Danışma ve Rehberlik

SHB **:** Sosyal Hizmetler Birimi

SKSDB **:** Sağlık Kültür Spor Dairesi Başkanlığı

SPSS **:** (Statistical Package for the Social Sciences): Sosyal bilimler için istatistik paketi.

ÜYÖ **:** Üniversite Yaşamı Ölçeği

YÖS **:** Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı

1. GİRİŞ VE AMAÇ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Üniversite deneyimi öğrencilerin, başarı beklentilerini karşılayabilme, kişilerarası ilişkilerini düzenleyebilme, kendilerine yönelik iyilik halini sürdürebilmeyi, özerk birey olabilme, kariyer planlarını yapabilme ve gerçekleştirebilmeyi gerektirmektedir (Reischl ve Hirsch, 1998; Pittman ve Richmond, 2008; Tuncay, 2011). Bu süreçte bazı öğrenciler karşılaştıkları stresli durumları olumlu şekilde algılayıp uyum sağlarken, bazıları uyum sağlayamayıp zorluk yaşamaktadır (Baker, 2004). Öğrencilerin uyum sürecinde karşılaştıkları stresli durumlar, zamanla akademik zorlanma (Galambos ve ark., 2009), ruhsal problemler (Buboltz ve ark., 2002), yoğun kaygı, öğrencinin öğrenim gördüğü alana yönelik ilgi kaybı (Levitz ve Noel, 1989), sınırlı ve uygun olmayan üniversite beklentilerinin oluşmasının yanında kariyer planlarına ilişkin belirsizliklere (Özdel ve ark., 2002) neden olabilmektedir. Özellikle üniversite öğreniminin ilk yılında, öğrencinin hem fiziksel hem de psikolojik sorunlar deneyimleme sıklığı daha yüksektir (Ribeiro ve ark., 2012). Levitz ve Noel (1989)'in yaptığı çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin üçte birinin bir yıl sonra aynı kurumda öğrenimine devam etmediği ortaya çıkmıştır.

Farklı şekillerde tanımlanmış olan yabancılaşma kavramı, bireyin kendisine, başkalarına ve çevresine karşı uzaklaşmasını ifade etmekte olup (Fromm, 2015), Bronfenbrenner (1973) bu durumun etkenlerinin toplumsal kuruluşlarda ya da eğitim kurumlarında aranması gerektiğini belirtmektedir. Öğrencilerin kendi yaşamları üzerinde denetimlerinin olmaması (Tinto, 1975), okulda başarılı olacağına ilişkin özgüven eksikliği, okul çevresi yaşantısıyla okul dışındaki yaşantısı arasında bir ilişki kuramaması, öğretmenlerin yeterli düzeyde anlayış göstermemesi (Çağlar, 2013), ebeveynlerin ilgisinin yeterli düzeyde olmaması, olumsuz arkadaş ilişkileri (Levitz ve Noel, 1989), otoriter okul kuralları (Calabrese ve Seldin, 1987), yaş, cinsiyet, kalınan yer (Klomegah, 2006), okulda yabancılaşmayı ortaya çıkaran ve artıran önemli unsurlardandır (Brown ve ark., 2003). Öğrencinin yaşayacağı sosyal, kültürel ve ekonomik değişiklikler, uyumunu etkilemenin yanı sıra, yabancılaşmasına da önemli bir etken olabilmektedir (Kocayörük ve Şimşek, 2016). Tüm bu bilgiler öğrencilerin üniversite öğreniminin ilk yılında uyum ve yabancılaşmasıyla ilgili çalışmaların yapılmasını önemli kılmaktadır.

Bireyin bireysel ve sosyal işlevselliğinin olumsuz etkilenmesi ve kişiler arası ilişkilerinde sorunlar yaşaması, danışmanlık, rehberlik, kişilerarası ilişkilerini geliştirme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Ramsay, 2007). Bu hizmetin uzun süreli, yapılandırılmış ve alanında uzman bir eğitim programını tamamlayan ruh sağlığı çalışanları tarafından yürütülmesi gerekmektedir (Yeh, 2003; Altunay, 2010). Psikiyatri hemşireliğinin uygulama standartları ve görev tanımı içerisinde bireylerin verimli bir yaşam sürdürebilmesi ve devamlılığını sağlayabilmeleri için otonomilerini de göz önünde bulundurarak desteklemek yer almaktadır. Bu desteğin yanı sıra psikiyatri hemşiresinin rol ve sorumluluklarının içinde, bireyin kendi sağlığını düzeltmesinde ve sürdürmesinde, ruhsal sorunları önleyici durumları ve davranışları kazanmasında, bireyin var olan potansiyelini fark etmesinde ve ortaya çıkarmasında etkin bir rol üstlenmek yer almaktadır (http://www.ispn-psych.org, Erişim Tarihi: 01 Kasım 2016; T.C. Resmi Gazete. Hemşirelik Yönetmeliği.8 Mart 2010. Sayı: 27515). Bu bağlamda, psikiyatri hemşireliği koruyucu ruh sağlığı hizmetleri içerisinde, bireyin bu ihtiyaçlarına yönelik müdahalelerde bulunmada ve bireyin bütüncüllüğünün sürdürülmesinde etkin rol almaktadır.

Yurtdışı literatürde üniversite yaşamına uyum ve yabancılaşmayı doğrudan ele alan çalışmalar olmamakla birlikte farklı parametrelerde uyum ve yabancılaşmayla ilgili faktörleri ele alan çalışmaların olduğu görülmektedir (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994; Hascher ve Hagenauer, 2010; Liu, 2010; David ve Nita, 2014). Türk veritabanlarında 2014 yılı Aralık ayında "üniversite öğrencisi", "üniversite yaşamı", "uyum", "yabancılaşma" anahtar kelimeleri ile Ulakbim Ulusal Veritabanı'ndan Türk Tıp Veri Tabanı, Türk Medline, Tübitak Destekli Projeler Veri Tabanı, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında 2004-2014 yılları arasında yayınlanan çalışmalar incelendiğinde ülkemizde de üniversite öğrencilerinde uyum ve yabancılaşmayı birlikte değerlendiren çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın sonucunda, üniversite öğrencilerinin uyum ve yabancılaşma düzeyleri belirlenerek bu konuya ilişkin farkındalık sağlama, etkileyen faktörleri belirleme, uyum ve yabancılaşma arasındaki ilişkiyi belirleme ve ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği alanında çalışılmamış olan bu konuya ilişkin bilimsel katkı sağlamak hedeflenmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, üniversite öğrenimine yeni başlayan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde, yabancılaşmanın etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

1.3. Araştırma Soruları

Bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin uyum düzeyi nedir?

2. Üniversite öğrencilerinin yabancılaşma düzeyi nedir?

3. Üniversite öğrencilerinin uyumunu etkileyen faktörler nelerdir?

4. Üniversite öğrencilerinin yabancılaşmasını etkileyen faktörler nelerdir?

5. Üniversite öğrencilerinin uyum ve yabancılaşması arasında ilişki var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Üniversite Yaşamı

Üniversite yaşamı; öğrencinin uzunca bir dönemden beri hayalini kurduğu ve beklentilerinin olduğu bir dönem olarak adlandırılabilir. Geç ergenlik döneminde olan öğrenci henüz gelişimini tamamlayamamasının ve ergenlik dönemi karmaşaları yaşamasının yanında; yeni ve farklı bir ortama girmekte, öğrenim görmekte, girdiği ortamı anlayabilme, iletişim kurma, tek başına sorumluklar alabilme, kendine özgü çevre oluşturabilme, kişilik ve kimlik gelişimini tamamlayabilme, kendi hayat tarzını oluşturabilme ve uyum sağlayabilme gibi güçlüklerle karşılaşabilmektedir. Karşılaşılan güçlüklere uyum süreci bazen kolayken, bazen zor olabilmekte ve ruhsal sorunlarla karşılaşılabilmektedir (Yeşilyaprak, 2003; Özoğlu, 2007).

Bireyler, kendilerine özgü kimlik geliştirme süreci içindeyken, değişiklikler yaşamaları onları uygun şekilde davranışlar sergilemeye yönlendirmektedir (Gençöz, 1998). Ergenlik, anne olma gibi dönemsel durumlar veya bir yerden bir yere göç etme gibi yaşamsal durumlar, bireyde dönemsel krizlere neden olmaktadır. Durumsal ve gelişimsel krizler olarak adlandırılan bu dönemlerde, birey baş edebilmek için kendine yönelik çözümler üretmektedir (Atkinson ve ark., 2014). Üniversite yaşamı da bireylerin hem gelişimsel hem de durumsal krizleri deneyimlediği ortam olması sebebiyle bireyin yaşantısında önemli bir dönemdir.

2.2. Uyum

Birey ve etkileşim halinde olduğu çevre, sürekli ve hızlı bir değişim içersindedir. Bu değişim bireyi yenilenme ve uyum sağlamaya zorlamaktadır. Uyum kavramının sürekli olarak değişiklik göstermesi ise bireyin bulunduğu çevre ve kendisinin sahip olduğu koşullara bağlanabilir. Birçok yazar ve psikolog uyumu ortak yönleri olmakla birlikte farklı şekillerde tanımlamıştır.

Uyum, biyolojik kökenli bir kavram olup organizmayı çevre ile etkileşimi yönüyle ele almaktadır. Bunun yanında göreceli bir kavram olması nedeniyle çeşitli psikolojik yaklaşım ve kuramcılara göre tanımlamaları bulunmaktadır. Selye(1950), Genel Adaptasyon Sendromu olarak adlandırdığı teorisini uyum (adaptasyon) kavramına temellendirmekle birlikte organizmada "alarm tepkisi"ne yol açan stres, strese verilen tepki ve uyum aşamasından bahsetmiş ve kapsamlı tanımlamasını

yapmıştır. Lazarus (2006), uyuma ilişkin medikal-biyolojik, sosyolojik ve psikolojik model olmak üzere üç model geliştirmiştir. Medikal-biyolojik modelde; bireyin ruhsal sorunlara neden olabilecek kalıtsal ve genetik altyapısının, sosyolojik modelde; bireyin sahip olduğu kültürünün ve çevresinin, psikolojik modelde ise; bireyin geçmiş deneyimlerinin ve yaşadığı stresin onu olumsuz etkileyebileceğini ve uyum sağlamada önemli olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla bireyin davranışlarının anlamlandırılmasında; geçmişte yaşadığı deneyimler, göstermiş olduğu tepkinin (davranışın) özellikleri ve bu tepkiye karşılık gelişen olayların önemli olduğu belirtilmektedir (Watson ve Tharp, 1993). Bu da yaşamdaki her türlü değişikliğin beraberinde uygun bir davranış ve uyum sürecini getirdiğini öne çıkarmaktadır. Bireyin kendisi, başkaları ve çevresinin istekleri doğrultusunda göstermiş olduğu tepki ise uyum olarak adlandırılmaktadır (Napoli ve ark., 1996). Bunun yanında uyumla ilgili; "bireyin kendisi ve çevresiyle iyi ilişkiler kurma ve sürdürebilme derecesi" (Özgüven, 1992), "bireyin zorlanmalar karşısında gerekli bilgileri toplayarak bu bilgilerden yararlanması" (Lazarus, 1961), "bireyin kendi arkadaş ortamından başka gruplara girip iyi ilişkiler kurabilmesi, toplumun istediği yönde davranışlar gösterebilmesi ve durumdan yeterince doyum sağlayabilmesi" (Yavuzer, 2016) ve "bireyin yaşamını devam ettirebilme, kendisinin ve çevresinin özelliklerini tanıma, kullanma ve gerek duyduğunda farklı özellikler geliştirebilme yolunda planlar yapabilmesi" (Gençöz, 1998) şeklinde de çeşitli tanımlanmaktadır.

2.2.1. Uyum Kavramına Kuramsal Yaklaşım

Birçok kuramsal yaklaşım, uyum kavramına birey ve davranışını temel alarak, kendi bakış açısını geliştirmiştir. Bu yaklaşımlardan psikanaliz kuram, öğrenme kuramı ve hümanist kuram, öne çıkan ve daha çok kabul gören yaklaşımlardandır. Kuramların bakış açıları kısaca gözden geçirildiğinde:

Psikanaliz kuramı, Sigmund Freud tarafından 20. yüzyılın başlarında geliştirilen ve zamanla genişleyip, kabul görmeye başlayan bu kuram birey ve davranışını incelemektedir. Bu kuramda kişilik, topografik olarak "bilinç, bilinç dışı ve bilinç altı" ve yapısal olarak "id, ego ve süper ego" şeklinde incelenmiştir. Bireyin, "bilinç, bilinç dışı ve bilinç altı"yla birlikte uyumu yakaladığında kişiliğin normal işlevlerini sürdürebildiğini öne sürmesinin yanı sıra "id, ego ve süper ego" nun birlikte bireysel bütünlüğü yakalamasının bireyin hem kendisi hem de çevresiyle uyumunu

sağlayacağını ifade etmektedir. Bu görüşe göre sağlıklı olan bir kişi id, ego ve süperego dengesini sağlayabilen kişi olarak düşünülmektedir. Dengenin bozulması, bireyin uygun olmayan savunma mekanizmalarını kullanmasına ve uyumsuz davranışlar sergilemesine neden olmaktadır (Freud, 2015).

Watson (1878-1958) ve Skinner (1904-1990) tarafından geliştirilen davranışçı kuramda, davranışların oluşmasında öğrenmenin temel olduğu ve "uyaran-tepki" bağının öğrenmede etkili olduğu vurgulanmaktadır. Öğrenmede "pekiştireç"ler önemli olmakla birlikte, bireye uygun olan davranışta pekiştireçlerin verilmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Eğer pekiştireçle bağlantı doğru şekilde kurulmazsa, yanlış davranış öğrenilebilmekte ve bu da bireyde uyumsuzluk yaratabilmektedir. Doğru davranışın pekiştirilmesiyle, uyumlu davranışın ortaya çıkarılacağı önemsenmektedir (Watson, 1920; Skinner, 1990).

Hümanist kuram, bireyi temel olarak almakta ve doğuştan "iyi" olarak kabul eder. Birey, değerli ve önemli olarak görülmekle birlikte, kendinde güçlü kişiliğe sahip olabilecek ve geliştirebilecek güçlere sahiptir. Geçmiş yaşantılarını düzenleme, değerlendirme ve yaşamına yön vermede aktif rol almaktadır. Bu da uyum sağlamasını kolaylaştırmaktadır. Maslow'a göre kendini gerçekleştirme ihtiyacı temel güdü olarak görülmektedir. Bu basamaktan önce bireyin uyum sağlayabilmesi için diğer ihtiyaçlarının karşılanması da önem taşımaktadır (Videbeck, 2011).

Hemşire teorisyenlerden Sister Callistra Roy (1970-1986), hümanist yaklaşım ve hemşireliği birleştirerek Hemşirelik Uyum Modeli'ni geliştirmiştir. Bu modelde insan, çevre, sağlık ve hemşirelik kavramları bireyin çevreye ve kendine uyumunu değerlendirmiştir. Adaptasyon Modeli'nde birey, hem iç hem dış uyaranlara cevap veren, içinde bulunduğu ortama fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden uyum göstermeye çalışan açık bir sistem olarak tanımlanmıştır. Uyaranlara pozitif cevaplar "uyum", negatif cevaplar ise "uyumsuzluk" olarak tanımlanmıştır (Roy, 2009; Vicdan, 2014).

2.2.2. Üniversite Yaşamına Uyum

Bireyin yaşamındaki değişimler uyum sürecini de beraberinde getirmektedir. Eğitim görmeye başlama, sürdürme ve eğitim kademelerinde geçiş süreci de bireyin yaşamındaki önemli değişimlerdendir (Buote ve ark., 2007). Birey, yaşamının her

döneminde farklı değişiklik ve sorunlarla başetmekle birlikte; ergenlik döneminde birey diğer gelişimsel dönemlere göre daha çok bedensel, zihinsel, toplumsal ve akademik sorunlar deneyimlemektedir (Arnett, 2000). Geç ergenlik döneminde olan bireylerin büyük çoğunluğu üniversiteye geçiş sürecini yaşamaktadır (Sherrod ve ark., 1993; Dornbusch, 2000). Bu sürecin zorlamalı bir dönem olması uyumun sağlanmasını önemli kılmaktadır.

Üniversite yaşamı bireyin yaşamında önemli bir yere sahip olmakla birlikte; bu deneyimin ilk defa yaşanacak olması uyum sağlanabilmesi açısından önemli bir sınav gibi gözükebilir. Uzun zamandan beri üniversiteyi kazanma hayali kuran birey, bir anda kendini farklı bir ortam içerisinde bulabilmekte ve ne yapacağına karar verememektedir. Alışık olmadığı üniversite yaşamının yanı sıra; ailesi, arkadaşları olmadan kendi beklentilerini ve sorumluluklarını karşılayabileceğine ilişkin korku yaşayabilmektedir (Gall ve ark., 2000; Wintre ve Yaffe, 2000; Dwyer ve Cummings, 2001).

Üniversite yaşamı öğrencinin akademik ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra sosyal ilişkilerini düzenleyebilmesi, iyilik halini sürdürebilmesi, kişilik gelişimini uygun şekilde tamamlayabilmesi, ailesinden bağımsızlaşarak daha fazla özerk olabilmesi, uygun davranış örüntülerini geliştirebilmesi, gelecek ve kariyer planları yapabilmesi gibi ortaya çıkabilecek zorluklarla baş etmesini gerektirmektedir (Dyson ve Renk, 2006; Pittman ve Richmond, 2008; Aypay, 2012). Bazı öğrenciler bu süreçte uyum sağlarken bazıları da uzun süreli uyum sağlayamamanın sonucunda ruhsal zorlanma ve hastalıklarla karşı karşıya kalabilmektedir (Lazarus, 1976; Friedlander ve ark., 2007; Mahmood ve Ikbal, 2015). Öğrencinin uyum sağlayabilmesi sosyal, ruhsal ve akademik açıdan kendini iyi hissedebilmesini sağlayacaktır.

Üniversite yaşamına ilişkin literatür incelendiğinde genel anlamda 1980'lere kadar üniversiteye uyum akademik başarı yönünden incelenmiş olup (Hutchison ve Johnson, 1980; Baker ve Siryk, 1983) bazı çalışmalarda akademik başarı ve akademik uyumun sosyal yönleri birlikte ele alınmıştır (Terenzini ve Pascarella, 1977). Baker ve Siryk (1984; 1986), bu konuya ilişkin kapsamlı çalışmalar yapmış ve üniversiteye uyumu akademik uyum, sosyal uyum, kişisel/duygusal uyum ve kurumsal uyum olarak sınıflandırılmıştır. Akademik uyum; üniversitede eğitim

konularıyla öğrencinin başarısını ifade etmekte olup, akademik performans ve başarı, akademik yetenek, motivasyon, hedefler ve akademik çevreden memnuniyet derecesi akademik uyuma katkı sağlayan öğeler olarak tanımlanmıştır. Sosyal uyum; öğrencinin akranlarıyla, okuluyla ve kurumun çalışanlarıyla ilişkiler kurabilme ve devam ettirebilmesi olarak tanımlanmıştır. Bunun yanında, öğrencinin sosyal aktivitelere, gruplara katılabilmesi ve memnuniyet duyması da sosyal uyuma girmektedir. Kişisel/duygusal uyum; öğrencinin üniversiteye uyum sürecinde psikolojik ve somatik problemler yaşama düzeyi olarak açıklanmıştır. Öğrencinin psikolojik olarak sağlıklı olması, kendini iyi hissetmesi, kendini güvende hissetmesi, günlük streslerle baş edebilmesi, kendine ve çevresine zarar verebilecek duygularını kontrol edebilmesi kişisel/duygusal uyumun değerlendirilmesinde dikkate alınan öğelerdir. Kurumsal uyum; öğrencinin kurumu hakkındaki hisleri, memnuniyet derecesi ve kurumla kendisi arasında bağ kurabilmesi olarak tanımlanmaktadır. Genel uyum düzeyi ise akademik, sosyal, kişisel/duygusal ve kurumsal uyumdan oluşmaktadır (Baker ve Siryk, 1983; 1984).

Üniversite yaşamına yeni başlayan bireylerin bazıları stresli durumları olumlu şekilde algılayıp uyum sağlarken, bazıları uyum sağlayamayıp zorluk yaşamaktadır (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994). Öğrencilerin uyum sürecinde karşılaştıkları stresli durumlar; zamanla akademik zorlanma (Galambos ve ark., 2009), ruhsal problemler (Buboltz ve ark., 2002), yoğun kaygı, öğrencinin öğrenim gördüğü alana yönelik ilgi kaybı (Upcraft ve ark., 2005), sınırlı ve uygun olmayan üniversite beklentilerinin oluşmasının yanında kariyer planlarına ilişkin belirsizliklere sebep olabilmektedir (Levitz ve Noel, 1989; Özdel ve ark., 2002). Özellikle üniversite öğreniminin ilk yılında, öğrencinin hem fiziksel hem de psikolojik sorunlar deneyimleme sıklığı daha yüksektir (Ribeiro ve ark., 2012). Baş etmede yetersiz kalan, uyum sürecinde zorlanan, ruhsal anlamda zorlanma yaşayan öğrenciler nereden destek alacağını bilememekte, içlerinden çok azı profesyonel destek alabileceği birimlere ulaşabilmektedir. Destek alamayan öğrenciler ise, zamanla ruhsal sağlıklarını kaybetmekte ve kendine zarar verme, okuldan ayrılma gibi istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Levitz ve Noel (1989)'in yaptığı çalışmada tam zamanlı birinci sınıf öğrencilerinin üçte birinin bir yıl sonra aynı kurumda öğrenimine devam etmediği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla üniversite öğreniminin ilk yılında öğrencinin ruhsal bütünlüğünün korunmasında uyumun önemli olduğu ve bu açıdan uyum

sürecinin daha fazla dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994; Buote ve ark., 2007).

2.3. Yabancılaşma

Yabancılaşmanın ortaya çıkış biçimi ve sonuçlarına ilişkin çeşitli yorumların olması ve tarihsel süreç içinde bir çok farklı düşünürün yabancılaşma kavramını ele alarak kendi alanına özgü tanımlamalar yapması açık bir şekilde tanımlanmasını zorlaştırmaktadır. Yabancılaşma, bireyde diğer insanlara ve topluma yönelik oluşan güvensizlik, toplumsal, kurumsal ya da kişilerarası sorunların yarattığı güçsüzlük, anlamsızlık, kuralsızlık, yalıtılmışlık ve kendine uzaklaşma duyguları olarak tanımlanmaktadır (Seeman, 1967). Türk Dil Kurumu yabancılaşma kavramını, belli tarihsel şartlarda insan ve toplum etkinlikleri ürünlerinin, bu etkinliklerden bağımsız ve bunlara egemen olan öğelerin değişik biçimde kavranması olarak tanımlamaktadır (http://www.tdk.gov.tr, Erişim Tarihi: 26 Haziran 2016). Bir başka kaynakta ise yabancılaşma, bireyin dışlanma durumu, çevreden yabancılaşma hissi olarak tanımlanmakta ve psikiyatrik açıdan duyguların uyarılmasının azalmasıyla görülen, toplumsal zorlukların neden olduğu düşünülen bireyin kimliğine ve kendine yabancılaşması olarak açıklanmaktadır (http://www.oxforddictionaries.com, Erişim Tarihi: 1 Eylül 2016).Yabancılaşma ile ilgili yapılan tanımlamalarda; yabancılık veya başkalarından ayrılık hissi, başkaları ile sıcak ilişkiler yoksunluğu duygusu (Gordon, 1999), bireyin toplumsal dünyaya ve kendine olan inancını kaybetmesi ve yaşadığı tecrit edilmişlik hissi, bireyin çevresine olan uyumunun azalması, çevre denetiminin kalkması ve uyumun giderek azalması, kişinin yalnız ve çaresiz hissetmesi (Kohn, 1976) olarak vurgulanmaktadır. Genel anlamda yabancılaşma; "bireyin toplumsal, kültürel ve doğal çevresine uyumunun azalması, çevresi üzerinde denetimini kaybetmesi ve giderek çaresiz kalarak yalnızlaşması" şeklinde veya "kişinin kendini bir topluma veya bir gruba ait hissedememesi" olarak tanımlanabilir.

Yabancılaşma çeşitli tanımlamalara sahip olmasının yanında sosyo-psikolojik bir olgu olarak ta ele alınmaktadır. Günümüzde bireyler ve etkileşim içerisinde oldukları çevrenin sürekli ve hızlı bir değişim içinde olması gündelik yaşamda yabancılaşma kavramının kullanım sıklığını artırmış ve toplumun yabancılaşması, kültürün yabancılaşması, dilin yabancılaşması, dinin yabancılaşması, siyasetin

yabancılaşması, insanın kendine yabancılaşması, yaptığı işe/mesleğe yabancılaşması gibi birçok şekilde ifade edilmektedir (Ofluoğlu ve Büyükyılmaz, 2008).

Yabancılaşmanın genel anlamda özelliklerine bakıldığında; insanın doğasında var oluşundan bu yana yer aldığı, bireylerin sosyal çevreleriyle yakın bir ilişki içerisinde olduğu görülmektedir. Yabancılaşma deneyimlemede, birinin veya birşeyin, birisinden veya birşeyden uzaklaşarak anlamını kaybetmesi, bireyler ve yer aldıkları çevre arasındaki farklılıkların etkisinin önemli olduğu belirtilmektedir (Şimşek ve ark., 2006).Yabancılaşmada rekabet, kıskançlık, karşılıklı itaatsizlik ve saldırganlık dürtüleri insanların birbirleriyle olan ilişkilerinden ortaya çıkabilmektedir. Yabancılaşmanın stigma, önyargı, ayrımcılık, sosyal izolasyon kavramları ile benzer ve farklı yönleri bulunmaktadır (Uysaler, 2010; Yetiş, 2013).

2.3.1. Yabancılaşma Kavramına Kuramsal Bakış

Yabancılaşma, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Literatür incelendiğinde, insan yaşamı açısından önemli olan bu olguyu anlama ve açıklama konusunda pek çok kuram ya da görüşün ileri sürüldüğü görülmektedir (Hegel, 1952; Seeman, 1959; Marx, 2014; Fromm, 2015). Her bir kuram bu olguyu insanla ilgili farklı bir boyutu dikkate alarak değerlendirmekte ve Şekil 1'de bu değerlendirmeler kısaca yer almaktadır.

Şekil 2.1. Kuramcılara Göre Yabancılaşma Kavramı

2.3.3. Yabancılaşmanın Boyutları, Nedenleri ve Bireyde Yarattığı Etkiler

Yabancılaşmanın bireyler üzerinde çeşitli etkileri bulunmakla birlikte Melvin Seeman kapsamlı olarak yabancılaşmanın boyutlarını incelemiştir. Sosyopsikolojik açıdan yabancılaşmayı değerlendirmiş, tanımlanmasına ve değerlendirilmesine katkı sağlamıştır. Seeman (1959; 1967; 1979)'a göre yabancılaşma, güçsüzlük, anlamsızlık, kuralsızlık, soyutlanmışlık ve öz yabancılaşma/kendine yabancılaşma olmak üzere beş boyutta ele alınmaktadır. Bu boyutlar incelendiğinde:

Güçsüzlük: Bireyin, geleceğini kendisinin değil dış etkenlerin, kaderin ya da şansın belirlediği düşüncesini yaşadığı psikolojik duyarlılık hali olarak tanımlanabilir. Bireyin kendi çabasıyla ürettiği yani ortaya çıkardığı üründe söz sahibi olmasının ya da denetiminin olmamasını ifade etmektedir. Güçsüzlük olgusunda bireyin etkisi az ve bireysel deneyimi sınırlıdır. Güzsüzlük yaşayan bireyin aslında ulaşmak istediği amaçları vardır fakat buna yönelik beklentisi yok denecek kadar azdır. Dersten iyi not elde etmek isteyen öğrencinin başarısının düşük olması, öğrencinin güzsüzlüğü yaşadığına dair örnek olarak gösterilebilir. Güçsüzlük deneyimleyen birey, sistemin bir parçası olduğunu, yönetildiğini, dikkate alınmayacağını, geleceğe yönelik planlarını yönetemeyeceğini ve kararlarında etkilerinin az olacağını düşünmektedir.

Anlamsızlık: Bireyin neye inanacağına karar vermede güçlük yaşamasıdır. Şimdi ile gelecek arasında bağlantı kurmakta zorlanır. Birey yaptığı bazı şeyleri niçin yaptığına, kendisine katkılarına ilişkin sorgulamakta, kuşkuya kapılmakta ve zorlanmaktadır. Bireyin kendi yaşamı üzerinde denetiminin olmaması, yaptıkları ve amacı arasında bağlantı kuramaması, umutsuz olması, baskıcı toplumsal kurallar bireyin yabancılaşmayı deneyimlemesine neden olmaktadır.

Kuralsızlık: Amaçları gerçekleştirmek için yapılması gerekenleri, uygun çözüm davranışlarının gerekli olduğuna inanmamadır. Bireyselliğine daha çok önem veren birey toplumsallığı göz ardı etmiştir. Amaçlarına ulaşmak için onaylanmayan davranışlara yönelir.

Soyutlanmışlık /Yalıtılmışlık: Toplumdan dışlanma ve kendini geri çekmeyle yakından ilişkili kavramdır. Toplumsal yalıtım olarak da ifade edilen soyutlanmışlık, bireyde başkalarıyla anlamlı ilişki, etkileşim ve iletişim kurmasını engellemektedir.

Birey için çevresinde önem verilen şeyler kendisi için anlam taşımıyorsa yani anlamını ya da değerini yitirmişse birey kendini geri çekebilir. Dışlanma ve kendini geri çekmenin etkisiyle yabancılaşma deneyimlemektedir. Bireyin toplumdan soyutlanması, toplumsal ilişkilerden dışlanması da yalnızlık duygusu çekmesine neden olabilir.

Öz-yabancılaşma/Kendine Yabancılaşma: Bireyin kendi benliğine, özüne yabancılaşmasıdır. Birey kendini ifade etmesini sağlayan yani varolduğunu hissettiren davranışları sergilemekten kaçınır ve kendi benliğinin farkında değildir. Bu tür yabancılaşma, insanın yaptığı davranışların, geliştirdiği değer, ölçüt, gereksinme ve isteklerine dayanmaması, uymamasıdır.

Yabancılaşmanın nedenleri incelendiğinde; yaş, cinsiyet, yaşam koşullları, bireyin yaşadıklarına yönelik tutumu, ileriye ve bulunduğu ana yönelik beklentileri, fiziksel ve ruhsal iyilik hali, gereksinimlerini karşılayabilme düzeyi gibi bireysel özelliklerin etki ettiği belirtilmektedir (Baker, 2004; Klomegah, 2006). Bireyin sahip olduğu toplumsal değerler, yaşam tarzındaki değişimler, etik değerleri ile olanaklarının uyuşmaması (Gaidzanwa, 2007), aile yapısı ve ailevi sorunları, bulunduğu ortamdan ayrılıp farklı bir ortama uyum sağlama çabası (Casey, 1999) gibi kültürel özelliklerin de yabancılaşmaya itebileceği saptanmıştır. Bunun yanında bireyin okula giderken toplu taşıma araçlarını kullanması, mesafenin uzak olması, bulunduğu ortamın sahip olduğu farklı kültürel değerler, uygulamalar, sağlık sorunlarının olması gibi olanakların (Bayhan, 1995; Osterman, 2000) ve çalıştığı ya da eğitim gördüğü kurumda ilişkilerin baskıcı ve tek yönlü olması, bulunduğu ortamdaki diğer bireylerle ilişkilerin yetersiz ve iletişimin tek yönlü olması, kurumun yeterli ısınmaması, sosyokültürel olanaklarının olmaması gibi fiziksel ve sosyal koşullarının yetersiz olmasının (Mandel, 1970; Turan ve Parsak, 2011) da yabancılaşmaya neden olduğu belirtilmektedir.

2.3.5. Üniversite Yaşamına Uyumda Yabancılaşmanın Önemi

Öğrenci için liseden sonra üniversite hayatına geçiş, alışma, bütünleşme ve keşfetme süreçlerini içeren yeni bir başlangıç dönemidir (David ve Nita, 2014). Bu yeni başlayan sürecin ilk haftalarında öğrenci yeni çevresini keşfetmek, araştırmak, benimsemek, diğer öğrencilerle tanışmak ve ilişkiler geliştirmek, sınıfta bulunmak, akademik zorunluluklar ve sorumluluklarını yerine getirmek zorundadır. Ayrıca

öğrencilerin çoğu ilk defa ailelerinin yanından ayrılmış olmakla birlikte kendileri tek başına kaldıklarında zamanlarının büyük çoğunluğunu kendi akranlarıyla birlikte yaşadığı üniversite kampüsleri gibi büyük alanlarda geçirmek zorundadır (Feldman, 2005).

Öğrencilerin üniversiteye başladıklarında ilk yılda yaşadıkları uyum süreci deneyimleri "ilk yıla uyum reaksiyonu" olarak adlandırılmakta olup, öğrencinin anksiyete, depresyon, yalnızlık ve yabancılaşma gibi tepkilerini içermektedir (Kneipp ve ark., 2009). Bu tepkiler çoğunlukla önemsenmeyebilir. Burada önemli olan üniversite öğrencisi olarak yeni bir hayata başlayan bireyin gösterdiği bu tepkilerin altında yatan sebeplerin öğrencinin hayatını önemli derecede etkilediği ve bu sebeplere ilişkin müdahalelerin planlanması gerektiğidir (Feldman, 2005). Bu sebepler çoğaltılabilmekle birlikte genel anlamda bakıldığında; öğrencinin üniversiteye geçtiğinde daha özgür olacağını ve bu durumun ona mutluluk vereceğini düşünmesi fakat buna sahip olduğunda ise ne yapacağını bilememesi (çünkü ergenlik döneminde olan öğrenci sürekli özgür olmak istemektedir fakat daha önce tamamen özgür kalmayıp aile, arkadaş desteği doğduğu andan itibaren çoğunlukla vardır), sürekli üniversitede istediği bölümü kazanma ve üniversite hayatı yaşama isteği (üniversiteye başlayınca herşeyin çok güzel olacağını düşünmesi, sorun yaşamayacağı, herşeyi kendisinin halledebileceği hayalleri kurar fakat yaşadığı küçük problemler bile bireyi olumsuz etkileyebilmektedir) olarak sayılabilir. Üniversiteye uyum ve yabancılaşmayı etkileyen faktörlere ilişkin yapılan araştırmalara bakıldığında; cinsiyet ve bireyin yaşamını geçirdiği yer (köy, kasaba, ilçe gibi) (Enochs ve Roland, 2006), etnik kimlik, bağlanma-ayrılma ve bireyselleşme süreçleri (Kalsner ve Pistole, 2003), bireyin kendisinin planladığı hedefleri, motivasyonu ve akademik başarısı (Conti, 2000), duygusal ve sosyal faktörler (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994; Sevinç ve Gizir, 2014) ve başetme becerileri (Rahat ve İlhan, 2016) gibi etkenler gösterilebilmektedir.

Tüm bu etkenler gözden geçirildiğinde üniversite yaşamının ilk yılı öğrenci için bilinmezliklerle dolu, yeni ve farklı bir deneyim olarak adlandırılabilir. Hayatında farklılıkları ve yenilikleri ilk defa deneyimleyen öğrencinin üniversite hayatına ilişkin düşünceleriyle, yaşadıkları arasında farklılıkların olması zamanla öğrencide anlamsızlık, güçsüzlük, bulunduğu ortamdan kendini geri çekme, bulunduğu ortama

ve kendine yabancılaşma hissiyle karşı karşıya bırakıp, üniversiteye uyumunu bozmaktadır (Schultz, 2008; Liu, 2010). Bu nedenle üniversite yaşamına uyumda yabancılaşmanın dikkate alınması, bu duruma ilişkin araştırma ve müdahalelerin planlanması ve uygulamaya geçirilmesi önem arz etmektedir.

2.4. Üniversite Yaşamına Uyumu Arttırma ve Yabancılaşmayı Önlemede Psikiyatri Hemşiresinin Rolü

Zorlayıcı bir süreç olan üniversite yaşamına uyumda multidisipliner bir yaklaşım sergilenmelidir. Multidisipliner ekip içerisinde psikiyatri hemşireleri aktif olarak rol almalıdır. Psikiyatri hemşireliği, bireylerin verimli bir yaşam sürebilmesi ve bunun devamlılığını sağlayabilmeleri için bireylerin otonomilerini de göz önünde bulundurarak destekleyen kişilerarası bir süreçtir. Psikiyatri hemşireleri bireyin kendi sağlığını düzeltmesi ve sürdürmesi, hastalıkları önleyici durumları ve davranışları kazanması, var olan potansiyelini farketmesi ve ortaya çıkarması için danışmanlık, psikoterapi, araştırma gibi rollerini kullanarak müdahalelerde bulunmaktadır (Videbeck, 2014; Çam ve Engin, 2014). Geleceğin toplumunu oluşturacak olan üniversite öğrencilerinin sağlıklı bir nesil yetiştirmede önemli olması psikiyatri hemşirelerinin bu gruba ilişkin mesleki sorumluluklarını yerine getirmesi gerekliğini öne çıkarmaktadır.

Birçok yazar tarafından, farklı çalışmalarda bireyin ruhsal gelişimini tam olarak tamamladığında, kendi gücüyle yabancılaşmış benliğinin üstesinden gelebileceği ve uyum sağlayabileceği belirtilmektedir (Develioğlu ve Tekin, 2012; Çağlar, 2012; Tezcan, 2015). Birey duygu, düşünce ve davranışlarını zihinsel yönden fark ederek bunun nedenlerini duygusal ve bilişsel yönden kabul etmesinden sonra artık kendini geliştirme için uygulanabilecek programlara hazır olduğu anlamını taşımaktadır (Gorman, 2014). Bu açıdan bakıldığında öğrencilerin özellikle üniversite öğreniminin ilk yılında uyum ve yabancılaşmaya ilişkin yaşadıkları problemlerle baş etmede, stresle başa çıkma, engellenme ile başa çıkma, içten denetimlilik geliştirme ve güvenli davranış geliştirme gibi konularda kendini geliştirmeleri, kendileri için en uygun kararı etkili biçimde verebilmeleri ve bunu ortaya koyabilmeleri gerekmektedir (Dyson ve Renk, 2006; Ribeiro ve ark., 2012). Bu nedenle üniversite öğreniminin ilk yılında olan öğrencilerin yaşadıkları problemlerin saptanması ve uyum güçlüklerinin belirlenmesi, problemlere yönelik çözüm önerilerinin

geliştirilmesi, onların gerekli becerileri kazanarak uyum sağlayabilen bireyler olmalarına dolayısıyla sağlıklı yetişkinler ve sağlıklı toplumların oluşmasında önemli katkılar sağlayabileceğinden ele alınması gerekmektedir.

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi

Araştırma, üniversite eğitimine yeni başlayan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yabancılaşmanın etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmış tanımlayıcı tipte araştırmadır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma, Uşak Üniversitesi'ne bağlı il merkezinde yer alan 5 Yüksekokul ve 9 Fakülte'de gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, Şubat-Haziran 2015 tarihleri arasında elde edilmiştir.

Uşak Üniversitesi 2006 yılında kurulmuştur. Merkezde yer alan 1 Eylül Kampüsü ve ilçelerde yer alan Yüksekokullarl birlikte, toplam 19 Fakülte/Yüksekokul'da eğitim vermektedir. Kampüs içerisinde öğrencilerin sosyal yaşam alanı olarak çarşı bulunmakta, Sağlık Kültür Spor Dairesi Başkanlığı (SKSDB) bünyesinde öğrenci toplulukları yer almaktadır. Sağlık hizmetleri kapsamında psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimi bulunmaktadır. Bu birimde bir psikolog öğrencilere danışmanlık hizmeti sunmaktadır.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Uşak Üniversitesi'ne kayıtlı öğreniminin ilk yılında olan 6637 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçimi tabakalı örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. Evreni oluşturan toplam 6637 öğrenci okul türüne göre gruplandırılmış ve her okulu minimum %10 temsil edecek şekilde örneklem sayısı belirlenmiştir (Gay, 1987; akt. Arlı ve Nazik, 2001, s.77). Yapılan değerlendirme sonucunda 666 öğrenci örneklemi oluşturmuş, veriler basit rastgele örnekleme yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden 666 öğrenci anketi doldurmuştur. Evren ve örneklemi oluşturan okul ve öğrencilerin sayısı Tablo 3.3.1.'de verilmiştir.

Tablo 3.1. Örneklemi Oluşturan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımları

OKUL	HAZIRLIK	1. SINIF	Üniversitede İlk Yılında Olan Öğrencilerin Toplam Sayıları (Evren)	% 10 (Örneklem)
Adalet Meslek Yüksekokulu	0	0	143	15
Eğitim Fakültesi		0	503	50
Fen Edebiyat Fakültesi	37	1076	1113	111
Güzel Sanatlar Fakültesi	0	52	52	5
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	36	1111	1147	115
İletişim Fakültesi	14	242	256	26
İslami İlimler Fakültesi	285		285	29
Meslek Yüksekokulu	0	1193	1193	120
Mühendislik Fakültesi	30	416	446	45
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	0	440	440	44
Sağlık Yüksekokulu	0	229	229	23
Spor Bilimleri Fakültesi	0	129	129	13
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	31	567	598	60
Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	1	102	103	10
TOPLAM			6637 Öğrenci	666 Öğrenci

3.3.1. Araştırma Dahil Etme Kriterleri

-Uşak Üniversitesi merkez kampüsünde öğrenim gören,

-2014/2015 eğitim-öğretim yılında yeni kayıt yaptıran,

-Araştırmaya katılmayı kabul eden,

-İletişime yönelik bir engeli olmayan öğrenciler araştırma kapsamına alınmıştır.

3.3.2. Araştırma Dışlama Kriterleri

-Uşak Üniversitesi'nde 2014-2015 yılında kayıt yenileme yapan öğrenciler,

-Yabancı uyruklu öğrenci sınavıyla (YÖS) 2014-2015 yılında yeni kayıt yaptıran öğrenciler,

-Uşak Üniversitesi'ne bağlı merkez ilindeki yüksekokul ve fakültelerde öğrenim görmeyen öğrenciler,

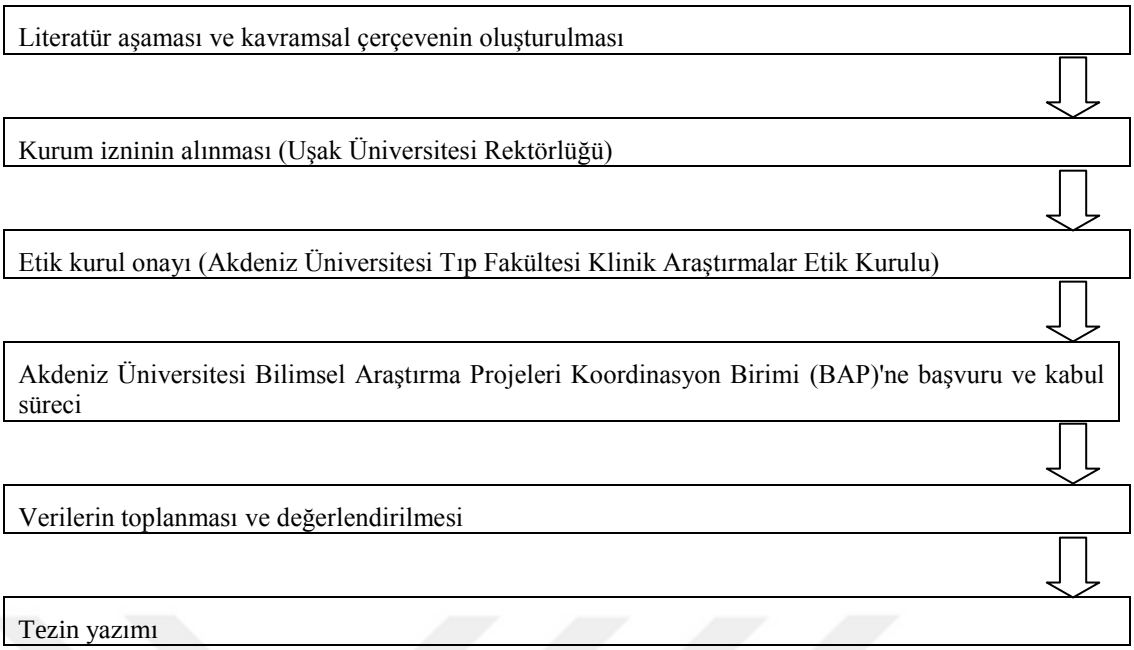
-Kayıt dondurma işlemini gerçekleştiren öğrenciler araştırma kapsamına alınmamıştır.

3.4. Ön Uygulama

Veriler toplanmaya başlamadan önce, Uşak Üniversitesi'nde öğrenim gören 10 öğrenciye ön uygulama yapılmış ve bu öğrenciler örneklem grubu dışında tutulmuştur. Ön uygulama sonrası sosyodemografik veriler ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Sosyodemografik veriler ve ölçeklerin ortalama yanıtlanma süresi 15-20 dakika olarak belirlenmiştir.

3.5. Veri Toplama Süreci

Araştırma, Uşak Üniversitesi Rektörlüğü'nden kurum izni alındıktan sonra uygulamaya başlanmıştır. Araştırmacı, ilgili fakülte/yüksekokul yönetimleriyle iletişime geçerek öğrencilerin ders programlarına ulaşmış ve öğrencilere ders saatleri dışında veri toplama formlarını uygulamıştır. Uygulama öncesi araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere onam formu (EK- 1) okutulup imzalatılmış ve araştırmanın kapsamı ve amacı hakkında bilgi verilmiştir. Öğrencilerin birbirlerinden etkilenmesini önlemek için formlar doldurulurken araştırmacı sınıftan ayrılmamış ve tamamlanan formları kendisi toplamıştır. Veriler özbildirime dayalı olarak elde edilmiştir. Araştırmanın uygulama planı Şekil 2'de verilmiştir:

Şekil 3.1. Araştırmanın Uygulama Planı ve Takvimi

3.6. Veri Toplama Araçları

Veriler, öğrencilerin demografik özelliklerini içeren "Kişisel Bilgi Formu (KBF)", "Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÖYÖ)" ve "Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği (ÖYÖ)" ile toplanmıştır.

3.6.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu, öğrencilerin uyum sürecinde yaşayabilecekleri sorunları ortaya koyma ve kullandıkları baş etmeleri değerlendirmeye yönelik araştırmacı tarafından literatüre dayalı olarak oluşturulan (Aktaş, 1997; Sevinç, 2010; Sürücü ve Bacanlı, 2010) toplam 20 sorudan oluşmaktadır (EK-2).

3.6.2. Üniversite Yaşamı Ölçeği

Aladağ ve arkadaşları (2003) tarafından üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin genel olarak üniversite yaşamına uyum düzeylerini üniversiteye uyumun farklı yönleri ile ölçmek amacıyla geliştirilen Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ) 48 maddeden oluşmaktadır (EK-3). Ölçeğin geçerlik katsayısı r=.91 olarak bulunmuştur. Ölçekteki her bir madde “bana hiç uygun değil (1)” ile “bana tamamen uygun (7)” arasında derecelendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 48, en yüksek puan 336’dır. Ölçekten alınan yüksek puanlar uyuma, düşük puanlar ise uyumsuzluğa işaret etmektedir. Altı alt boyuttan oluşan ölçekteki 12 madde üniversite ortamına uyumu, 9 madde duygusal uyumu, 7 madde kişisel uyumu, 7

madde karşı cinsle ilişkileri, 7 madde akademik uyumu ve 6 madde sosyal uyumu ölçmektedir.

Bu çalışmada Üniversite Yaşamı Ölçeği'nin geçerlilik katsayısı r=.86 bulunmuştur.

3.6.3. Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği

Öğrencilerin yaşadıkları yabancılaşma duygusunu ölçmek amacıyla Çağlar (2012) tarafından geliştirilen Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği (ÖYÖ); güçsüzlük 6 madde, kuralsızlık 4 madde, soyutlanmışlık 5 madde ve anlamsızlık boyutunda 5 madde olmak üzere dört alt boyuttan ve toplam 20 maddeden oluşmaktadır (EK-4). Ölçeğin geçerlilik katsayısı r= .86 olarak belirtilmiştir. Ölçekteki 20 maddenin 13 maddesi yabancılaşmanın yaşandığına ilişkin, 7 maddesi ise yaşanmadığına ilişkin ifadeler içermektedir. Maddelerin yanıtlama biçimi "(1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum" şeklinde beş dereceli bir yapıda düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20'dir. Puan aralıkları madde düzeyinde; (1.00-1.79) oldukça düşük, (1.80-2.59) düşük, (2.60-3.40) orta düzeyde, (3.41-4.21) yüksek düzeyde (4.22- 5.00) oldukça yüksek düzeyde yabancılaşmanın yaşandığı şeklinde değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan toplam puanlar ise; (20-35) oldukça düşük, (36-51) düşük, (52-67) orta düzeyde, (68-83) yüksek düzeyde (84-100) oldukça yüksek düzeyde yabancılaşmanın yaşandığını ifade etmektedir.

Bu çalışmada Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği'nin geçerlilik katsayısı r=.83 bulunmuştur.

3.7. Araştırmanın Değişkenleri

Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği (ÖYÖ) ve Üniversite Yaşamı Ölçeği (ÜYÖ)' nden elde edilen puanlar bağımlı değişkenler, sosyo-demografik değişkenler ise bağımsız değişkenler olarak değerlendirilmiştir.

3.8. Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın yapılabilmesi için Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onay (EK- 5), araştırmanın uygulanabilmesi için de Uşak Üniversitesi Rektörlüğü'nden kurum izni alınmıştır (EK- 6). Ölçekler için araştırmacılardan kullanım izni alınmıştır (EK- 7, EK- 8). Katılımcılardan yazılı olarak bilgilendirilmiş onam alınmıştır (EK- 1).

3.9. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi uygun istatistiksel yöntemlerle yapılmıştır ve araştırma sonuçları SPSS 21.0 (Statictical Package for Social Science) istatistik programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde uzman desteği alınmıştır. Veriler, bağımsız örneklem t testi, ANOVA, Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi, yüzdelik hesaplama, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler kullanılarak değerlendirilmiştir. Analizlerde farklılıkların belirlenmesi için %95 anlamlılık düzeyi kullanılmıştır.

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma Uşak Üniversitesi'nde Uşak il merkezinde yer alan Fakülte/Yüksekokullarda öğrenim gören 666 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada yabancılaşmayla ilgili veriler ÖYÖ'nün maddeleriyle, uyumla ilgili veriler ÜYÖ'nün maddeleri ile sınırlıdır.

4. BULGULAR

Üniversite yaşamına uyum sürecinde öğrencilerin yaşadıkları yabancılaşma düzeyinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın bulguları tablolar halinde değerlendirilmiştir. Bu bağlamda "*öğrencilere ilişkin tanıtıcı özellikler*", "*öğrencilerin uyum ve yabancılaşma düzeyleri*", "*öğrencilerde uyum ve yabancılaşmayı etkileyen faktörler*" ve *"öğrencilerin uyum ve yabancılaşması arasındaki ilişki"*ye ait bulgular yer almaktadır.

4.1. Öğrencilere İlişkin Tanıtıcı Özellikler

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin tanıtıcı özellikler yer almaktadır.

Tablo 4.1. Öğrencilere İlişkin Tanıtıcı Özellikler (n:666)

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Yaş		
17-20	513	77,0
21-24	145	21,8
25 ve üzeri	8	1,2
Cinsiyet		
Kadın	392	58,9
Erkek	274	41,1
Yerleşim Yeri		
Köy	124	18,6
Kasaba	89	13,4
Şehir	453	68,0
Daha önce aile ya da evinden ayrı yaşayıp yaşamadığı		
Evet	276	41,4
Hayır	390	58,6
Daha önce başka bir üniversitede öğrenim görme durumu		
Evet	9	7,4
Hayır	617	92,6
Kalınan yer		
Devlet yurdu	61	9,2
Özel yurt	258	38,7
Arkadaşımla (evde)	154	23,1
Ailemin yanında	123	18,5
Akrabamın yanında	12	1,8
Apart otelde	39	5,9
Diğer	19	2,9
Ailenin aylık gelir durumu (TL)	52	7,8
500 ve altı	187	28,1
501-1000	182	27,3
1001-1500	135	20,3
1501-2000	110	16,5
2001 ve üstü		
Toplam	666	100

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin %77'sinin 17-20 yaş aralığında, %58,9'unun kadın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin en uzun yaşadıkları yer %68 ile şehir iken aileden ayrı yaşayanların oranı %41,4'dür. Öğrencilerin ailelerinden ayrı yaşama nedenlerinden en önemlisi %84,1 ile eğitim olurken, %7,4'ü başka üniversitede eğitim görme nedeni ile olduğu saptanmıştır. Katılımcıların çoğu özel yurtta (%38,7) ve arkadaşıyla (%23,1) kalmaktadır. Öğrencilerin %28,1'i aile gelirlerini 501-1000 TL arası ve %7,8'i 500 TL ve altı olarak belirtmiştir.

Tablo 4.2. Öğrencilerin Katıldığını İfade Ettiği Ders Dışı Etkinlikler (n:666)

Ders dışı etkinlikler*	**n**	**%**
Gezme	506	76,0
İnternet	414	62,2
Sinema, tiyatro ve konsere gitme	371	55,7
Kitap,dergi vb. okuma	319	47,9
Spor yapma	292	43,8
Televizyon izleme	267	40,1
Kafe, bar gibi yerlere gitme	238	35,7
Çeşitli kurslara katılma	126	18,9
Gönüllü faaliyetlerde bulunma	115	17,3
Çeşitli panel, seminer, konferans gibi bilimsel etkinliklerde bulunma	93	14,0
Boş zamanı olmama	26	3,9
Diğer	11	1,7

*Birden fazla cevap verilmiştir.

Tablo 4.2'de görüldüğü gibi öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılım özellikleri incelendiğinde öğrencilerin ders dışı zamanlarında en fazla yaptıkları etkinliğin %76 ile gezmek, %62,2 ile internete girmek ve %55,7 ile sinema, tiyatro ve konsere gitmek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.3. Stres Yaşama Durumuna İlişkin Veriler (n:376)

Son 6 ayda stres yaşama durumu	**n**	**%**
Evet	376	56,5
Hayır	290	43,5
Stres yaşama nedenleri*	**n**	**%**
Özel yaşantı ile ilişkili	146	21,9
Eğitim yaşantısı ile ilişkili	132	19,8
Ekonomik koşullar ile ilişkili	121	18,2
Arkadaşlarım ile ilişkili	110	16,5
Ailem ile ilişkili	82	12,3
Çevresel koşullar ile ilişkili	70	10,5
Diğer	4	0,6
Strese karşı verilen tepki*	**n**	**%**
Öfkelenme	223	33,5
Ortamdan uzaklaşma	209	31,4
Ağlama	201	30,2
İnsanlardan uzaklaşma	193	29,0
Yeme, içme, uyku gibi günlük yaşam aktivitelerinde değişim	174	26,1
Diğer	51	7,7
Stresle Başetme yolu*	**n**	**%**
Arkadaşları ile paylaşma	194	29,1
Aile ile paylaşma	112	16,8
Hiçbir şey yapmama	112	16,8
Diğer	30	4,5
Profesyonel yardım alma	13	2,0
Danışman hocadan yardım alma	6	0,9

*Birden fazla cevap verilmiştir.

Öğrencilerin son 6 ayda stres yaşama durumları incelenmiş ve Tablo 4.3'te gösterilmiştir. Son altı ayda öğrencilerin %56,5'inin stres yaşadığı saptanmıştır. Stres yaşama nedenlerinin sırasıyla, özel yaşantı ile ilişkili (%21,9), eğitim yaşantısı ile ilişkili (%19,8) ve ekonomik koşullar ile ilişkili (%18,2) olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşadıkları strese verdikleri tepkilerin olarak sırasıyla, öfkelenme (%33,3), ortamdan uzaklaşma (%31,4) ve ağlama (%30,2) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin stresle başetmede %29,1'inin arkadaşları ile paylaşmayı, %2'sinin ise profesyonel yardım almayı tercih ettiği mevcut verilerden saptanmıştır.

Tablo 4.4. Profesyonel Yardım Alınabilecek Kişi/Birimler ve Beklenen Hizmet

Profesyonel Yardım Alınabilecek Kişi/Birimler	**n**	**%**
Bilmeme	110	43
Danışman öğretim elemanı	112	44
Sağlık Kültür Spor Dairesi Başkanlığı (SKSDB)'na Bağlı Birimler (PDR ve Sosyal Hizmetler (SHB))	16	6
Akademik personel	13	5
İdari Personel	3	1
İhtiyaç duymama	1	1
Toplam	255	100
Beklenen Hizmet	**n**	**%**
Bilmeme	49	30
Yaşanılan psikolojik sorunlara yardım alma	79	49
İhtiyaç duyulan konularda eğitim alma	22	14
Sosyal etkinliklerde artma	5	3
Meslek tanıtımları	3	2
Beklentinin olmaması	3	2
Toplam	161	100

Öğrencilerin profesyonel yardım alabileceği kişi/birimler değerlendirildiğinde sırasıyla; %43,14'ü bu konuda bilgisinin olmadığını ifade ederken, %43,93'ünün danışman öğretim elemanı cevabını verdikleri saptanmıştır. %41,96'sının ihtiyacı olduğu halde hizmet alabileceği personel/birimi bilmediğini ifade etmesi dikkat çekici bir bulgudur. Öğrencilerin bu birimlerden bekledikleri hizmetler incelendiğinde yarısına yakını (%44) yaşanılan psikolojik sorunlara yardım almayı ifade ederken %30'u ise ne tür hizmet alabileceğini bilmediğini belirtmiştir (Tablo 4.4).

4.2. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyleri

Öğrencilerin Üniversite Yaşamı Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği puan ortalamaları ile uyum ve yabancılaşma düzeylerine ilişkin bulgular tablolar halinde incelenmiştir (Tablo 4.5 ve Tablo 4.6).

Tablo 4.5. Öğrencilerin Uyum Düzeyleri (n:666)

Üniversite Yaşamı Ölçeği	Ort ± ss
Üniversite Yaşamına Uyum	4,57±0,91
Duygusal Uyum	4,46±1,22
Kişisel Uyum	5,45±1,10
Karşı Cinsle ilişkiler	4,78±1,12
Akademik Uyum	4,58±1,16
Sosyal Uyum	5,60±1,06
Toplam Ölçek	232,28±36,24

Üniversite Yaşamı Ölçeği'ne ilişkin bulgular incelenmiş ve Tablo 4.5'de gösterilmiştir. Öğrencilerin sosyal uyum alt boyutunda aldıkları toplam puan ortalamaları ($\bar{X}$:5,60) diğer alt boyutlardan yüksek iken; duygusal uyum alt boyutundan aldıkları toplam puan ortalamaları ($\bar{X}$:4,46) diğer alt boyutlardan düşük bulunmuştur. Ölçekten alınan toplam puan değerlendirildiğinde ($\bar{X}$:232,28) öğrencilerin büyük ölçüde uyum sağladığı belirlenmiştir.

Tablo 4.6. Öğrencilerin Yabancılaşma Düzeyleri (n:666)

Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği	Ort ± ss
Güçsüzlük	2,56±0,77
Kuralsızlık	2,69±0,85
Soyutlanmışlık	2,61±0,80
Anlamsızlık	2,69±0,93
Toplam Ölçek	52,58±12,06

Öğrencilerin Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği'ne ilişkin puan ortalamaları ve düzeyleri incelenmiş ve Tablo 4.6'da sunulmuştur. Ölçekten alınan toplam puan değerlendirildiğinde ($\bar{X}$:52,58) öğrencilerin yabancılaşmasının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin en yüksek puan ortalamalarını güçsüzlük ($\bar{X}$:2,69) ve anlamsızlık ($\bar{X}$:2,69) alt boyutlarından aldıkları belirlenmiştir.

4.3. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyini Etkileyen Faktörler

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin Üniversite Yaşamı Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği toplam puan ortalamaları ile ilişkili karşılaştırılması Tablo 4.7 ve Tablo 4.8'de incelenmiştir.

Tablo 4.7. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Üniversite Yaşamı Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı (n:666)

Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri		n	Toplam ölçek Ort±ss	Üniversite Ortamına Uyum Ort±ss	Duygusal Uyum Ort±ss	Kişisel Uyum Ort±ss	Karşı Cinsle İlişkiler Ort±ss	Akademik Uyum Ort±ss	Sosyal Uyum Ort±ss
YAŞ	17-20	513	232,3±35,74	4,58±0,90	4,47±1,20	5,43±1.12	4,75±1,09	4,56±1,16	5,64±1,04
	>20	153	232,22±37,98	4,53±0,96	4,43±1,31	5,50±1,03	4,86±1,20	4,66±1,14	5,46±1,14
	İstatistiksel Analiz		t: 0,025 p: .98	t:0,602 p: .547	t:0,329 p: .742	t: -0,727 p: .468	t: -1,052 p: .293	t: -0,88 p: .379	t: 1,837 p: .067
CİNSİYET	Kadın	392	231,02±37,31	4,64±0,92	4,38±1,27	5,44±1,14	4,58±1,08	4,56±1,20	5,64±1,09
	Erkek	274	234,09±34,64	4,47±0,90	4,58±1,14	5,46±1,06	5,06±1,11	4,61±1,09	5,54±1,02
	İstatistiksel Analiz		t: -1,078 p: .281	t: 0,237 p: **.019***	t: -2,085 p: .037	t: -0,277 p: .782	t: -5,598 p: **<.001****	t: -0,551 p: .582	t: 1,206 p: .228
YAŞANILAN YERLEŞİM YERİ	Köy	124	223,69±34,53	4,51±0,94	4,20±1,21	5,27±1,18	4,43±1,14	4,37±1,11	5,54±1,02
	Kasaba	89	226,70±39,73	4,55±1,00	4,30±1,25	5,28±1,26	4,67±1,04	4,39±1,19	5,51±1,16
	Şehir	453	235,73±35,53	4,60±0,89	4,56±1,21	5,53±1,04	4,90±1,11	4,68±1,15	5,63±1,05
	İstatistiksel Analiz		F: 6,700 p: **.001**** Fark: 3>1	F: 0,463 p: .63	F: 5,090 p: .006 Fark: 3>1	F: 3,905 p: .051	F: 9,283 p: **<.001**** Fark: 3>1	F: 5,046 p: **.024*** Fark: 3>1	F: 0,704 p: .495
AİLE GELİR DÜZEYİ	500 ve altı	52	218,67±42,68	4,28±1,17	4,24±1,37	5,26±1,32	4,55±1,14	4,13±1,24	5,26±1,28
	501-1000	187	228,64±35,19	4,56±0,82	4,32±1,24	5,35±1,14	4,66±1,19	4,54±1,08	5,54±1,04
	1001-1500	182	236,07±35,19	4,63±0,94	4,53±1,22	5,57±0,98	4,84±1,03	4,61±1,21	5,75±1,01
	1501-2000	135	233,69±35,25	4,63±0,89	4,57±1,08	5,35±1,15	4,81±1,03	4,67±1,12	5,54±1,00
	2001 ve üstü	110	236,92±36,12	4,57±0,89	4,55±1,27	5,61±1,05	4,94±1,2	4,74±1,16	5,68±1,11
	İstatistiksel Analiz		F: 3,350 p: **.010*** Fark:3>1 5>1	F: 1,693 p: .150	F: 1,631 p: .165	F: 2,231 p: .064	F: 1,773 p: .133	F: 2,757 p: **.027*** Fark: 4>1 5>1	F: 2,727 p: **.028*** Fark:3>1
DERS DIŞI ETKİNLİKLERE KATILIM	Kitap, dergi vb. okuma	319	232,29±35,93	4,61±0,92	4,45±1,22	5,45±1,12	4,68±1,07	4,62±1,20	5,60±1,08
	İstatistiksel Analiz		t: 0,005 p: .996	t: 1,113 p: .266	t: -0,250 p: .850	t: 0,084 p: .933	t: -2,144 p: .032	t: 0,868 p: .385	t: 0,005 p: .996
	Gezme	506	234,27±34,45	4,62±0,87	4,50±1.18	5,49±1,08	4,84±1,06	4,60±1,12	5,64±1,02
	İstatistiksel Analiz		t: 2,313 p: **.022***	t: 2,466 p: **.014***	t: 1,389 p: .166	t: 1,588 p: .101	t: 2,150 p: **.033***	t: 0,539 p: .590	t: 1,822 p: .07

Tablo 4.7. Öğrencilerin Bazı Sosyodemografik Özelliklerine Göre Üniversite Yaşamı Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı (N:666) (Devamı)

	Kafe, bar vb. yerlere gitme	238	234,6±36,33	4,52±0,89	4,54±1,17	5,54±1,09	5,02±1,14	4,55±1,13	5,62±1,09
	İstatistiksel Analiz		t: 1,232 p: .218	t: -1,077 p: .282	t: 1,255 p: .210	t: 1,602 p: .110	t: 4,125 p: **<.001****	t: -0,500 p: .618	t: 0,379 p: .705
DERS DIŞI ETKİNLİKLERE KATILIM	Panel, seminer, konferansa katılma	93	237,47±42,87	4,75±1,03	4,43±1,29	5,55±1,21	4,89±1,12	4,69±1,31	5,78±1,17
	İstatistiksel Analiz		t: 1,491 p: .136	t: 2,053 p: **.04***	t: -0,284 p: .776	t: 0,938 p: .349	t: 1,066 p: .287	t: 0,921 p: .357	t: 1,826 p: .068
	Diğer	11	208,27±32,47	4,14±0,95	3,57±1,20	5,10±1,16	4,48±0,88	4,17±1,05	5,05±1,25
	İstatistiksel Analiz		t: -1,60 p: .11	t: -2,454 p: **.014***	t: -1,04 p: .299	t: -0,893 p: .372	t: 1,200 p: .234	t: -1,746 p: .081	t: -2,222 p: **.027***
AİLE/EV'DEN AYRILIK YAŞAMA		276	231,82±36,7	4,56±0,94	4,40±4,50	5,47±1,11	4,80±1,13	4,58±1,10	5,59±1,08
	İstatistiksel Analiz		t:-0,279 p: .781	t: 0,288 p: .773	t: -1,019 p: .309	t: 0,396 p: .692	t: 0,436 p: .663	t: -0,160 p: .873	t: -0,144 p: .885
SON 6 AYDA STRES YAŞAMA		376	225,53±35,46	4,50±0,92	4,22±1,23	5,35±1,09	4,64±1,16	4,44±1,16	5,43±1,09
	İstatistiksel Analiz		t: -5,598 p: **<.001****	t: -2,416 p: **.016***	t: -5,960 p: **<.001****	t: -2,529 p: **.012***	t: -3,698 p: **<.001****	t: -3,763 p: **<.001****	t: -4,738 p: **<.001****
STRESLE BAŞETME BİÇİMİ	Aileyle paylaşma	112	228,47±36,46	4,60±0,95	4,13±1,35	5,53±1,07	4,70±1,12	4,48±1,15	5,53±1,13
	İstatistiksel Analiz		t:-1,220 p: .223	t: 0,285 p: .776	t: -3,142 p: **.002***	t: 0,822 p: .411	t: -0,793 p: .428	t: -1,022 p: .307	t: -0,755 p: .450
	Arkadaşlarıyla paylaşma	194	228,41±35,06	4,56±0,87	4,20±1,23	5,42±1,14	4,67±1,15	4,50±1,14	5,63±1,03
	İstatistiksel Analiz		t: -1,771 p: .077	t: -0,237 p: .812	t: -3,548 p: **<.001****	t: -0,423 p: .673	t: -1,628 p: .104	t: -1,234 p: .218	t: 0,508 p: .612
	Hiçbir şey yapmama	112	217,11±34,28	4,32±0,97	4,19±1,11	5,14±1,07	4,51±1,19	4,18±1,16	5,06±1,10
	İstatistiksel Analiz		t: -4,940 p: **.00****	t: -3,149 p: **.00****	t:-2,491 p: **.01****	t: -3,167 p: **.002****	t: -2,711 p: **.007****	t: -4,007 p: **.000****	t: -5,929 p: **.000****
	Diğer	30	224,57±35,01	4,49±1,02	4,27±1,36	5,34±1,03	4,40±0,94	4,45±1.12	5,47±1,09
	İstatistiksel Analiz		t:-1,193 p: .233	t: -0,481 p: .631	t: -0,886 p: .376	t: -0,530 p: .597	t: -1,880 p: .061	t: -0,637 p: .524	t: -0,668 p: .504

*=p<.05, **=p<.01

Tablo 4.7'de öğrencilerin bazı tanıtıcı özelliklerine göre Üniversite Yaşamı Ölçeği ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı yer almaktadır. Tabloda öğrencilerin yaş grupları ile üniversite yaşamına uyum ölçeğinin alt boyutları ve toplam ölçek puanı arasında anlamlı farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (p>.05).

Öğrencilerin uyum düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde, üniversite ortamına uyum (t:0,237, p<.05), duygusal uyum (t:-2,085, p<.05) ve karşı cinsle ilişkiler (t:-5,598, p<.05) alt boyutlarından alınan toplam puanlar anlamlı farklılaşma göstermiştir (p<.05). Kadın öğrencilerin üniversite ortamına uyum ($\bar{X}$:4,64), erkek öğrencilerin ise duygusal uyum ($\bar{X}$:4,58) ve karşı cinsle ilişkiler ($\bar{X}$:5,08) alt boyutlarından alınan toplam puanları daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin uyum düzeyleri en uzun yaşanılan yerleşim yeri özelliklerine göre incelendiğinde; toplam ölçek, akademik uyum ve karşı cinsle ilişkiler alt boyutlarından alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma belirlenmiştir (p<.05). Köyde yaşayanların akademik uyum ($\bar{X}$:4,37), karşı cinsle ilişkiler ($\bar{X}$:4,43) ve toplam ölçek puanı ($\bar{X}$:223,69), şehirde yaşayanların akademik uyum ($\bar{X}$:4,68), karşı cinsle ilişkiler ($\bar{X}$:4,90) ve toplam ölçek puanından ($\bar{X}$:235,73) daha düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin uyum düzeyleri aile gelir düzeylerine göre incelendiğinde, toplam ölçek, akademik uyum ve sosyal uyum alt boyutlarından alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma saptanmıştır (p<.05). Aile gelir düzeyi 500 TL ve altı olan öğrencilerin toplam ölçek ($\bar{X}$:218,67), akademik uyum ($\bar{X}$:4,13) ve sosyal uyum ($\bar{X}$:5,26) alt boyutlarından alınan toplam puanları diğer gelir düzeyi gruplarının toplam puanlarından daha düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin uyum düzeyleri ile ders dışı etkinliklere katılım özellikleri arasında anlamlı farklılaşma belirlenmiştir (p<.05). Buna göre boş zamanlarını "kitap, dergi vb. okuma" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkiler (t:-2,144, p<.05), "kafe, bar vb. yerlere gitme" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkiler (t: 4,125, p<.01), "panel, seminer, konferansa katılma" olarak belirten öğrencilerin üniversite ortamına uyum (t: 2,053, p<.05), "gezme" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkiler (t:2,15, p<.05), üniversite ortamına uyum (t:2,466, p<.05) ve toplam ölçek (t:2,313, p<.05) ve "diğer" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyum (t:-2,454,

p<.05) ve toplam ölçek (t:-2,222, p<.05) alt boyutlarından alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma saptanmıştır.

Öğrencilerin uyum düzeyleri aile/ev'lerinden ayrılık yaşama durumlarına göre incelendiğinde; toplam ölçek ve diğer alt boyutlarda anlamlı farklılaşma olmadığı belirlenmiştir (p>.05).

Öğrencilerin uyum düzeyleri son 6 ayda stres deneyimleme durumlarına göre incelendiğinde; toplam ölçek (t:-5,598, p<.01), üniversite ortamına uyum (t:-2,416, p<.01), duygusal uyum (t:-5,960, p<.01), kişisel uyum (t:-2,529, p<.05), karşı cinsle ilişkiler (t:-3,698, p<.01), akademik uyum (t:-3,763, p<.01) ve sosyal uyum (t:-4,738, p<.01) alt boyutlarından alınan toplam puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir.

Öğrencilerin stresle başetme biçimleri ile uyum düzeyleri incelendiğinde; stresle başetme biçimini, "aileyle paylaşma" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyum (t:-3,142, p<.05), "arkadaşlarıyla paylaşma" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyum (t:-3,548, p<.01), "hiçbirşey yapmama" olarak belirten öğrencilerin toplam ölçek (t:-4,940, p<.01), üniversite ortamına uyum (t:-3,149, p<.01), duygusal uyum (t:-2,491, p<.01), kişisel uyum (t:-3,167, p<.01), karşı cinsle ilişkiler (t:-2,711, p<.01), akademik uyum (t:-4,007, p<.01) ve sosyal uyum (t:-5,929, p<.01) alt boyutlarından alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.8'de öğrencilerin bazı tanıtıcı özelliklerine göre Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği ve alt boyutlarının puan ortalamalarının dağılımı yer almaktadır.

Tablo 4.8. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı

Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri		n	Toplam Ölçek Ort±ss	Güçsüzlük Ort±ss	Kuralsızlık Ort±ss	Soyutlanmışlık Ort±ss	Anlamsızlık Ort±ss
YAŞ	17-20	513	52,29±11,72	2,56±0,77	2,66±0,83	2,57±0,78	2,69±0,93
	>20	153	53,55±13,12	2,66±0,83	2,80±0,91	2,72±0,84	2,69±0,95
	İstatistiksel Analiz		t: -1,135 p: .257	t: 0,521 p: .602	t: -1,832 p: .067	t: -2,04 p: **.042***	t: -0,06 p: .952
CİNSİYET	Kadın	392	51,32±11,96	2,49±0,78	2,58±0,84	2,62±0,79	2,60±0,93
	Erkek	274	54,38±12	2,66±0,75	2,84±0,84	2,59±0,81	2,82±0,93
	İstatistiksel Analiz		t: -3,253 p: **.001****	t: -2,841 p: **.005****	t: -3,919 p: **<.001****	t: 0,515 p: .607	t: -3,08 p: **.002****
DERS DIŞI ETKİNLİKLERE KATILIM	Kitap, dergi vb. okuma	319	51,37±11,94	2,51±0,78	2,63±0,85	2,57±0,77	2,58±0,96
	İstatistiksel Analiz		t: -2,488 p: **.013***	t: -1,472 p: .142	t: -1,885 p: .060	t:-1,043 p: .297	t: -2,495 p: **.003****
	Gezme	506	52,85±11,96	2,54±0,77	2,73±0,86	2,61±0,80	2,72±0,92
	İstatistiksel Analiz		t: 1,042 p: .298	t: -0,850 p: .396	t: 2,264 p: **.024***	t: 0,280 p: .780	t: 1,553 p: .121
	İnternet	414	53,25±12,20	2,59±0,78	2,73±0,87	2,61±0,78	2,75±0,92
	İstatistiksel Analiz		t: 1,836 p: .067	t: 1,335 p: .182	t: 1,555 p: .120	t: 0,207 p: .836	t: 2,283 p: **.023***
	Spor yapma	292	53,74±12,23	2,59±0,76	2,74±0,84	2,69±0,84	2,76±0,94
	İstatistiksel Analiz		t: 2,203 p: **.028***	t: 0,948 p: .344	t: 1,289 p: .198	t: 2,469 p: **.014***	t: 1,833 p: .067
	Çeşitli kurslara katılma	126	51,00±13,06	2,43±0,82	2,65±0,93	2,55±0,83	2,60±1,01
	İstatistiksel Analiz		t: -1,633 p: .103	t: -2,016 p: **.044***	t: -0,589 p: .556	t: -0,899 p: .369	t: -1,144 p: .253
	Kafe, bar vb. yerlere gitme	238	55,29±12,73	2,71±0,78	2,87±0,88	2,63±0,86	2,90±0,98
	İstatistiksel Analiz		t: 4,393 p: **<.001****	t: 3,832 p: **<.001****	t: 3,995 p: **<.001****	t: 0,472 p: .637	t: 4,208 p: **<.001****
	Diğer	11	62,64±11,98	2,71±0,70	3,33±0,96	3,31±0,79	3,30±1,03
	İstatistiksel Analiz		t: 2,804 p: **.005****	t: 0,677 p: .499	t: 2,513 p: **.012***	t: 2,968 p: **.003****	t: 2,180 p: **.030***

AİLE/EV' DEN AYRILIK YAŞAMA	İstatistiksel Analiz	276	53,19±12,53 t: 1,105 p: .269	2,59±0,8 t: 0,961 p: .337	2,74±0,88 t: 1,304 p: .193	2,59±0,81 t: -0,318 p: .75	2,74±0,96 t: 1,234 p: .218
SON 6 AYDA STRES YAŞAMA	İstatistiksel Analiz	376	54,21±11,91 t: 4,028 p: **<.001****	2,58±0,76 t: 0,896 p: .371	2,78±0,85 t: 3,201 p: **.001****	2,73±0,79 t: 4,718 p: **<.001****	2,79±0,94 t: 3,205 p: **.001****
STRESLE BAŞETME BİÇİMİ	Aileyle paylaşma İstatistiksel Analiz	112	52,53±10,91 t: -0,049 p: .961	2,43±0,72 t: -1,871 p: .062	2,64±0,81 t: -0,705 p: .481	2,83±0,75 t: 3,312 p: **.001****	2,65±0,92 t: -0,543 p: .587
	Arkadaşlarıyla paylaşma İstatistiksel Analiz	194	52,80±52,49 t: 0,310 p: .757	2,53±0,77 t: -0,607 p: .544	2,74±0,85 t: 1,018 p: .309	2,62±0,81 t: 0,227 p: .821	2,71±0,94 t: 0,353 p: .724
	Hiçbir şey yapmama İstatistiksel Analiz	112	56,67±12,68 t:3,989 p: **.000****	2,75±0,79 t:3,049 p: **.002****	2,83±0,90 t:2,029 p: **.043***	2,83±0,79 t:3,285 p: **.001****	2,94±0,93 t:3,226 p: **.001****
	Diğer İstatistiksel Analiz	30	56,50±13,67 t: 1,826 p: .068	2,64±0,79 t: 0,643 p: .520	2,96±0,88 t: 1,776 p: .076	2,91±0,91 t: 2,118 p: **.035***	2,83±0,88 t: 0,818 p: .414

*=p<0,05, **=p<0,01

Tablo 4.8'de öğrencilerin yabancılaşma düzeyleri ile yaş gruplarına göre incelendiğinde; soyutlanmışlık alt boyutundan alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma belirlenmiştir (p<.05).

Öğrencilerin yabancılaşma düzeyleri cinsiyete göre incelendiğinde; erkek öğrencilerin toplam ölçek (t:-3,253, p<.01), güçsüzlük (t:-2,841, p<.05), kuralsızlık (t:-3,919, p<.01) ve anlamsızlık (t:-3,08, p<.05) alt boyutlarından alınan toplam puanlarında anlamlı farklılaşma saptanmıştır.

Öğrencilerin yabancılaşma düzeyleri ile ders dışı etkinliklere katılım özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (p<.05). Boş zamanlarını, "kitap, dergi vs. okuma" olarak belirten öğrencilerin anlamsızlık (t:-3,08, p<.05) ve toplam ölçek (t:-3,253, p<.01), "gezme" olarak belirten öğrencilerin kuralsızlık (t:2,264, p<.05), "internet kullanımı" olarak belirten öğrencilerin anlamsızlık (t:2,283, p<.05), "spor yapma" olarak belirten öğrencilerin toplam ölçek (t:2,203, p<.05) ve soyutlanmışlık (t:2,469, p<.05), "çeşitli kurslara katılma" olarak belirten öğrencilerin güçsüzlük (t:-2,016, p<.05), "kafe, bar vb. yerlere gitme" olarak belirten öğrencilerin toplam ölçek (t:4,393, p<.01), güçsüzlük (t:3,832, p<.01), kuralsızlık (t:3,995, p<.01) ve anlamsızlık (t:4,208, p<.01), "diğer" olarak belirten öğrencilerin toplam ölçek (t:2,804, p<.05), kuralsızlık (t:2,513, p<.01), soyutlanmışlık (t:2,968, p<.05) ve anlamsızlık (t:2,180, p<.05) alt boyutlarından alınan toplam puanlarında anlamlı farklılaşma belirlenmiştir.

Öğrencilerin yabancılaşma düzeyleri aile/ev'lerinden ayrılık yaşama durumlarına göre incelendiğinde; toplam ölçek ve diğer alt boyutlardan alınan toplam puanlarda anlamlı farklılaşma saptanmamıştır (p>.05).

Öğrencilerin yabancılaşma düzeyleri ile son 6 ayda stres deneyimleme durumları incelendiğinde; toplam ölçek (t:4,028, p<.01), kuralsızlık (t:3,201, p<.01), soyutlanmışlık (t:4,718 ,p<.01) ve anlamsızlık (t:3,205, p<.01) alt boyutlarından alınan toplam puanlar anlamlı farklılaşma göstermiştir.

Öğrencilerin stresle başetme biçimleri ile yabancılaşma düzeyleri incelendiğinde; stresle başetme biçimini, "aileyle paylaşma" olarak belirten öğrencilerin soyutlanmışlık (t:3,312, p<.01), "hiçbirşey yapmama" olarak belirten öğrencilerin

toplam ölçek (t:-4,940, p<.01), güçsüzlük (t:3,049, p<.01), kuralsızlık (t:2,029, p<.05), soyutlanmışlık (t:3,285, p<.01) ve anlamsızlık (t:3,226, p<.01), "diğer" olarak belirten öğrencilerin soyutlanmışlık (t:2,118, p<.05) alt boyutlarından alınan toplam puanlarında anlamlı farkılaşma saptanmıştır (t:2,118, p<.05).

4.4. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşması Arasındaki İlişki

Öğrencilerin uyum ve yabancılaşması arasındaki ilişki Tablo 4.4.1'de incelenmiştir.

Tablo 4.9. Üniversite Yaşamı Ölçeği ve Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Puan Ortamaları Arasındaki İlişki Durumu

		ÜYÖ Toplam Ölçek	Üniv. ortamına uyum	Duygusal uyum	Kişisel uyum	Karşı cinsle ilişkiler	Akademik uyum	Sosyal uyum
ÖYÖ Toplam Ölçek	r	-,377**	-,460**	-,200**	-,181**	-,085*	-,311**	-,289**
	p	<.001	<.001	<.001	<.001	.028	.001	<.001
Güçsüzlük	r	-,250**	-,411**	-,030	-,173**	-,045	-,161**	-,191**
	p	<.001	<.001	.433	<.001	.244	<.001	<.001
Kuralsızlık	r	-,263**	-,330**	-,142**	-,119**	-,030	-,272**	-,155**
	p	<.001	<.001	<.001	.002	.438	<.001	<.001
Soyutlanmışlık	r	-,342**	-,281**	-,257**	-,161**	-,175**	-,227**	-,322**
	p	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001	<.001
Anlamsızlık	r	-,243**	-,300**	-,171**	-,064	,002	-,252**	-,176**
	p	<.001	<.001	<.001	.099	.967	<.001	<.001

**. İşaretli korelasyonlar .01 düzeyinde anlamlıdır.
*. İşaretli korelasyonlar .05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.9 incelendiğinde; Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği ölçek toplamı ile Üniversite Yaşamı Ölçeği ölçek toplamı ve tüm alt boyutları arasında negatif, düşük düzeyde anlamlı farklılaşma saptanmıştır (p<.01). Güçsüzlük alt boyutu toplam puanı ile duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkiler alt boyutları arasında anlamlı farklılaşma saptanmamıştır (p>.05). Kuralsızlık alt boyutu toplam puanı ile ÜYÖ ölçek toplamı, üniversite ortamına uyum, duygusal uyum, kişisel uyum, akademik uyum ve sosyal uyum alt boyutları arasında negatif, düşük düzeyde anlamlı farklılaşma belirlenmiştir (p<.01). Soyutlanmışlık alt boyutu toplam puanı ile ÜYÖ toplam puanları ve tüm alt boyutları arasında negatif, düşük düzeyde anlamlı farklılaşma saptanmıştır (p<.01). Anlamsızlık alt boyutu toplam puanı ile kişisel uyum ve karşı cinsle ilişkiler alt boyutları boyutları arasında anlamlı farklılaşma belirlenmemiştir (p>.05).

5. TARTIŞMA

Üniversite öğreniminin ilk yılında, öğrencilerin hem fiziksel hem de psikolojik sorunlar deneyimleme sıklığı daha yüksektir. Yaşanan bu sorunlar uyumda güçlüğe neden olmaktadır. Uyumda güçlüğü etkileyen en önemli faktörlerden biri ise bireyin yaşadığı yabancılaşma hissidir. Bu öngörü ile planlanan bu çalışmada üniversite öğreniminin ilk yılında, öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yabancılaşmanın etkisinin belirlenmek amacıyla elde edilen bulguların sonuçları ile ilgili tartışmalar aşağıda verilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulguların sonuçları üç bölüm olarak tartışılmıştır. Birinci bölümde, öğrencilerin uyum ve yabancılaşma düzeyleri, ikinci bölümde öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasını etkileyen faktörler, üçüncü bölümde ise öğrencilerin uyum ve yabancılaşması arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bulgular tartışılacaktır.

5.1. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşma Düzeyleri

Üniversite Yaşamı Ölçeği'nde yüksek puanlar "uyum" düşük puanlar ise "uyumsuzluk" olarak tanımlanmıştır. Ölçekten alınan toplam puan değerlendirildiğinde öğrencilerin büyük ölçüde uyum sağladığı belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri diğer alt boyutlara göre daha yüksek iken; duygusal uyum düzeyleri diğer alt boyutlardan düşük bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda üniversitede ilk yılında olan öğrencilerin uyum problemleri yaşadıkları belirtilmekte ve bu bulgular bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Aktaş,1997; Özkan ve Yılmaz 2010). Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği'nden alınan toplam puan değerlendirildiğinde öğrencilerin yabancılaşmasının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yabancılaşmanın alt boyutlarında ise en yüksek kuralsızlık ve anlamsızlık; en düşük ise güçsüzlük alt boyutunda yabancılaşma deneyimledikleri belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin yabancılaşmasını yaş, cinsiyet gibi etkileyen farklı etkenler olduğu (Çeçen, 2006; Hascher ve Hagenauer, 2010; Atlı, 2015) ve bu araştırmada da benzer faktörlerin yabancılaşmayı etkilediği saptanmıştır.

5.2. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşmasını Etkileyen Faktörler

Araştırmanın bulguları incelendiğinde, öğrencilerin bazı tanıtıcı özellikleri ile uyum ve yabancılaşması arasındaki ilişkiler görülmektedir (Tablo 4.7 ve Tablo 4.8). Tablolar incelendiğinde, öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasını yaş, cinsiyet, en uzun yaşanılan yerleşim yeri, aile gelir düzeyi, ders dışı etkinliklere katılma, aile/ev'den ayrılık yaşama, son 6 ayda stres deneyimleme ve stresle başetme biçimleri gibi değişkenlerin etkilediği saptanmıştır.

Birkaç araştırmada, üniversite eğitimine erken yaşta başlayan öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarının daha yüksek olduğunu belirtilirken (Bülbül ve Acar Güvendir 2014, Pittman ve Richmond), bir araştırmada da yaş ilerledikçe uyumun kolaylaştığı belirtilmektedir (Eccles ve Midgley, 1989). Bu farklılıkların nedeninin, çalışma örneklemindeki yaş gruplarının farklı olması, araştırmaların farklı sosyo-kültürel özellikler taşıyan bölgelerde yapılması, etnik köken farklılıkları gibi etkenlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Mercan ve Yıldız (2011)'ın çalışmasında ise, genç yaşta olma ya da ileri yaşta olmanın öğrencinin uyumunu etkilemediği belirtilmektedir. Bu araştırmanın sonucunda da, Mercan ve Yıldız'ın çalışmasına benzer şekilde, yaşın öğrencinin üniversiteye uyumunu etkileyen bir faktör olmadığı belirlenmiştir (Tablo 4.7). Bu benzerliğin nedeni her iki çalışmada da örneklem grubunun yaş aralığının dar olması ile ilişkilendirebilir.

Yaş ve yabancılaşma ilişkisi değerlendirildiğinde ise, bu araştırmanın sonucunda yaşın yabancılaşma ile ilişkili olduğu, 20 yaşından büyük öğrencilerin soyutlanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4.8). Eccles ve Midgley (1989)'in çalışmasında, öğrencinin yaşı ilerledikçe ihtiyaçlarını karşılamada okula uyum sağladığı, okul karakteristiklerine ve akademik başarıya odaklanıp yabancılaşmanın azaldığı belirtilmektedirler. Seçim ve Alpar (2014)'ın çalışmasında ise, yaşı ilerlemiş öğrencilerin önceliklerinin farklılaştığı, daha fazla yalnızlık yaşayarak soyutlanmışlık ve yabancılaşma düzeylerinin etkilendiği bulunmuştur. Bu araştırmanın sonucu da bu bilgiyi desteklemektedir. Bunun yanında bu araştırma ve Seçim ve Alpar (2014)'ın çalışmasına benzer şekilde örneklem gruplarında yaşı 20 ve üzerinde olan öğrencilerin küçük bir grubu temsil etmesinin de bu bulguyu etkileyebileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada uyum ve yabancılaşmayı etkileyen önemli değişkenlerden biri de cinsiyet değişkenidir. Kadın öğrencilerin üniversite ortamına uyumu yüksek, erkek öğrencilerin duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkileri düşük bulunmuştur (Tablo 4.7). Bazı araştırmalarda kadın öğrencilerin genel uyum ve uyuma ilişkin tüm alt boyutlar yüksek (Feldman, 1972; Bülbül ve Acar Güvendir, 2014; Mahmood ve Ikbal, 2015); bir araştırmada erkek öğrencilerin bireysel/duygusal uyumu yüksek (Jackson, 1998) ve birkaç araştırmada ise cinsiyetin uyumu etkilemediği saptanmıştır (Enochs ve Roland, 2006; Mercan ve Yıldız, 2011). Bu farklılıkların nedenleri gözden geçirildiğinde örneklem gruplarının özelliklerinin değişiklik göstermesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Bülbül ve Acar Güvendir (2014)'in çalışmasında kadın öğrencilerin kurumsal uyumu erkeklerden yüksek; Mahmood ve Ikbal (2015)'in çalışmasında ise kadın öğrencilerin duygusal uyumu erkeklerden yüksek bulunmuştur. Bu araştırmanın benzerliklerinin nedenleri yapılan çalışmaların özellikleriyle gözden geçirildiğinde; Bülbül ve Acar Güvendir (2014)'in çalışmasına benzer şekilde kadın öğrencilerin örneklemin yarıdan fazlasını oluşturması, yaş gruplarının benzer olması ve kadın öğrencilerin kendi akranlarıyla daha fazla iletişime geçebilmesi ile ilişkilendirilebilir. Kadın öğrencilerin üniversite ortamına uyumunun yüksek olmasının nedenleri gözden geçirildiğinde; Chickering (1969), üniversite öğrencisinin gelişimine ilişkin Psikososyal Gelişim Teorisi'nde kadın ve erkek öğrencilerin üniversitenin ilk yılında kişilerarası ilişkilerini olgunlaştırma ve geliştirmede farklılıklar gösterdiğini; Foubert ve ark. (2005) ise kadın öğrencilerin üniversitenin ilk yılından dört yıllık eğitim sürecinin bitimine kadar farklı ırklara, kültürlere, inanışlara, yaşam tarzlarına ve görünüşlere sahip olan öğrencilere karşı daha kabullenici ve tolere edici davrandıklarını, Katz ve Somers (2015), üniversite yaşamına uyumda kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla stres deneyimlemesine rağmen gerekli sosyal desteği daha kolay sağlayabildiklerini belirtmiştir. Bu bulgular bu araştırmanın sonucunda da ortaya çıkan kadın öğrencilerin uyum düzeylerinin yüksek olması ile ilişkilendirilebilir.

Cinsiyet ve yabancılaşma ilişkisi değerlendirildiğinde; erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha fazla güçsüzlük, anlamsızlık ve yabancılaşma deneyimlemektedirler (Tablo 4.8). Bazı çalışmalarda erkek öğrencilerin yabancılaşma düzeylerinin yüksek olduğu (Hascher ve Hagenauer, 2010; Çağlar, 2013; Şimşek ve Katıtaş, 2014; Şimşek ve Akdemir Ataş, 2015), birkaç araştırmada

ise (Berg ve Ferber, 1983; Loo ve Rolison, 1986) kadın öğrencilerin yabancılaşma düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Bunun yanında cinsiyetin yabancılaşmayı etkilemedigi çalışmalar da bulunmaktadır (Çeçen,2006; Liu,2010). Araştırmanın bulgularının benzerliklerinin nedenleri yapılan çalışmaların özellikleriyle gözden geçirildiğinde örneklem içerisinde erkek öğrenci sayısının daha az olmasının etkileyebileceği düşünülmektedir. Buna ilişkin olarak sayısal olarak az olan grubun yabancılaşmaya daha yatkın olduğu birkaç araştırmayla desteklenmektedir (Berg ve Ferber, 1983; Loo ve Rolison, 1986). Kadın öğrencilerin yabancılaşmasının daha az olmasının nedenleri yapılan araştırmalarda tam olarak açıklanamamakla birlikte Eccles (2004)'in Birey-Olay-Çevre Uyum Teorisi'nde, kadın öğrencilerin ihtiyaçlarını daha rahat giderebildikleri ve üniversite yaşamının gerekliliklerine daha başarılı bir şekilde uyum sağladıkları; Bruce ve Crump (2003)'un çalışmasında kadınların erkeklerden daha önce ergenliğe ulaştıkları için farklı sosyalleşme süreçlerinden geçtikleri ve daha kolay üniversite yaşamına bağlılık yaşadıkları belirtilmektedir. Bu bilgiler bu araştırmanın sonucunda da saptanan kadınlarda yabancılaşma düzeyinin düşük olma bulgusunu destekler niteliktedir.

Öğrencilerin en uzun yaşadıkları yerleşim yeri özelliğinin uyumu etkilediği, yabancılaşmayı etkilemediği belirlenmiştir (Tablo 4.7 ve Tablo 4.8). Araştırmanın önemli bulgularından biri de en uzun süre köyde yaşayan öğrencilerin uyumunun düşük, en uzun süre şehirde yaşayan öğrencilerin ise uyumunun yüksek olmasıdır. En uzun yaşanılan yerleşim yeri özellikleri ile üniversite yaşamına uyum ilişkisini değerlendiren çalışmalar oldukça az olmakla birlikte yapılan bazı çalışmalarda şehirde yaşayan öğrencilerin uyum düzeylerinin yüksek olduğu (Kızıltan, 1984; Schultz, 2008; Yiquan ve Yijie, 2015), bir araştırmada kırsal alanda yaşayan öğrencilerin uyumunun daha yüksek olduğu (Sürücü ve Bacanlı, 2010), birkaç araştırmada ise uyumu etkilemediği belirtilmektedir (Kurç, 1989; Balabanlı, 1990). Yapılan araştırmanın bulguları benzer araştırmalarla gözden geçirildiğinde örneklem içerisinde şehirde yaşayan öğrencilerin daha fazla olmasının etkileyebileceği düşünülmektedir. Bunun yanında köyde yaşayan öğrencilerin, kırsal alanda yaşayan öğrencilere göre daha çekingen ve pasif kişilik özelliklerine sahip olmaları, stresle başetme biçimlerinin farklılaşması, şehirde yaşayan öğrencilere göre daha fazla sorunla karşılaşmaları (Murphy, 1984); kırsal alandan gelen öğrencilerin üniversite yaşamına ilişkin daha az rol modellerinin olması; ailelerine daha fazla bağlı olmaları

(Wright, 2000) gibi etkenlerin bu bulguları etkileyebileceği belirtilmektedir. Bu araştırmada ortaya çıkan sonuçlar bu bilgileri destekler niteliktedir.

Aile gelir düzeyi ve üniversite yaşamına uyum ilişkisi değerlendirildiğinde; aile gelir düzeyi yüksek (1001-1500 TL ve 2000 TL ve üzeri) olan öğrencilerin uyumu yüksek bulunmuştur (Tablo 4.7). Sosyoekonomik düzey ve öğrenci uyumu ilişkisi incelendiğinde bazı çalışmalarda (Akay, 1990; Kurç, 1990; Mercan ve Yıldız, 2011; Bayrak, 2012; Aras, 2015) öğrencilerin aile gelir düzeyi ya da sosyoekonomik düzeyinin uyumu en az bir alt boyutta etkilediği tespit edilmiştir. Mercan ve Yıldız (2011)'ın çalışmasında, öğrencilerin ekonomik düzeyinin arttıkça uyumunun da arttığını belirtilmektedir. Bayrak (2012)'ın çalışmasında, aile gelir düzeyi orta ve üst seviyede olan öğrencilerin akademik ve sosyal uyumları yüksek olduğu belirtilmektedir. Bazı çalışmalarda öğrencilerin aylık gelir düzeyinin kişisel uyumu (Akay, 1990), sosyal uyumu (Kurç, 1990; Aras, 2015), aile ilişkilerini, sosyal normları ve antisosyal eğilimleri (Aras, 2015) etkilediği saptanmıştır. Bu araştırmanın bulgularına benzer çalışmalar incelendiğinde aile gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin, akademik becerilerde daha az etkin olmalarının (Mercan ve Yıldız, 2011), okulu dereceyle ya da zamanında bitirmeye ilişkin beklentilerinin düşük ve ailelerinden bu duruma ilişkin daha az sosyal destek görmelerinin (Enochs ve Roland, 2006) etkili olduğu belirtilmektedir. Bu araştırmanın sonucu da gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin uyumunun düşük olduğunu desteklemektedir.

Bu araştırmada uyum ve yabancılaşmayı etkileyen önemli bir diğer değişken öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılım değişkenidir. Buna göre boş zamanlarını "kitap, dergi vs. okuyarak geçirme" belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkileri düşük, "kafe, bar vb. yerlere gitme" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkileri yüksek; "panel, seminer, konferansa gitme" olarak belirten öğrencilerin üniversite ortamına uyumu yüksek, "gezme" olarak belirten öğrencilerin genel uyum ve karşı cinsle ilişkileri yüksek bulunmuştur (Tablo 4.7). Ders dışı aktivitelere katılıma ilişkin bazı araştırmalar incelendiğinde bizim bulgularımıza benzer şekilde Jackson (1998), ders dışı aktivitelere katılan öğrencilerin akademik uyum, bireysel/duygusal uyum, kurumsal uyum ve genel uyumunun yüksek olduğunu; Sevinç ve Gizir (2014) sosyal uyumunun yüksek olduğunu; Pittman ve Richmond (2007) ise uyumu etkilemediğini belirtmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında ders dışı etkinliklerin sadece katılım olarak değerlendirildiği ve içeriğinin ayrıntılı incelenmediği görülmektedir.

Çalışmalarda öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılımlarının karşılıklı etkileşimin gerekliliğini vurguladığı, kampüs ortamına bağlılık düzeylerini artırdığı, fakülteleri ve çalışanlarla bütünleşmeyi sağladığı dolayısıyla karşı cinsle ilişkiler, sosyal uyum ve üniversite ortamına uyumu etkilediği belirtilmektedir (McNeely ve ark., 2002; Upcraft ve ark., 2005). İlgili literatürde belirtilen bulgular bu çalışmanın sonucuyla paralellik göstermekte ve ders dışı etkinliklerin uyum düzeyini etkilediğini ortaya koymaktadır.

Ders dışı etkinliklere katılım ve yabancılaşma ilişkisi incelendiğinde; boş zamanlarını, "kitap, dergi vs. okuyarak geçirme" olarak belirten öğrencilerin anlamsızlık ve genel yabancılaşması yüksek, "gezme" olarak belirten öğrencilerin kuralsızlık düzeyi yüksek; "internet" olarak belirten öğrencilerin anlamsızlık düzeyi yüksek; "spor yapma" olarak belirten öğrencilerin soyutlanmışlık düzeyi ve genel yabancılaşması yüksek, "kafe, bar vb. yerlere gitme" olarak belirten öğrencilerin genel yabancılaşma, güçsüzlük, kuralsızlık ve anlamsızlık düzeyi yüksek; "diğer" olarak belirten öğrencilerin genel yabancılaşma, kuralsızlık, soyutlanmışlık ve anlamsızlık düzeyi yüksek; "çeşitli kurslara katılma" olarak belirten öğrencilerin ise güçsüzlük düzeyinin düşük olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.8). Ders dışı etkinliklere katılım ve yabancılaşmaya ilişkisine ilişkin araştırma sayısı oldukça az olmakla birlikte yapılan bazı çalışmalarda ders dışı etkinliklere katılan öğrencilerin katılmayanlara göre yabancılaşması daha düşük bulunmuştur (Murdock, 1999; Friedman ve Mandel, 2011; Şimşek ve Akdemir Ataş, 2015). Sosyal ilişkiler kurma öğrencinin yabancılaşma deneyimini etkilemekte dolayısıyla ders dışı aktivitelerden daha az karşılıklı etkileşim içeren etkinlikler (kitap, dergi okuma, internet kullanımı, spor yapma gibi) öğrencinin sosyal ilişki kurmasını, okula bağlılığını azaltmakta ve daha çok yabancılaşmaya itmektedir (Avcı, 2012). Yapılan bazı araştırmalarda öğrencinin ders dışı etkinliklerde seçimini okul dışı etkenlerden yana yapmasının yabancılaşma düzeylerini artırdığı, okula bağlılık düzeyini azalttığı (Legault ve ark., 2006) ve kendi akranları arasındaki negatif yaklaşımlardan (Goodenow ve Grady, 1993; Murdock, 1999; Yiğit, 2010) dolayısıyla motivasyon eksikliğinden (Friedman ve Mandel, 2011) etkilendiği belirtilmektedir. Bu araştırmanın sonucunda da literatürde belirtildiği gibi ders dışı etkinliklere katılımın, yabancılaşma ile ilişkili olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin daha önce birlikte yaşadıkları aile/ev'lerinden ayrılık yaşama durumları ile uyum ve yabancılaşması değerlendirildiğinde etkilemediği belirlenmiştir (Tablo 4.7 ve Tablo 4.8). Literatür taramasında bu değişkenin, bireyin ayrılma-bireyleşme (Rice ve ark., 1995; Schwartz ve Buboltz, 2004; Aslan ve Güven, 2010), bağlanma (Kenny ve Donaldson, 1991; Cutrona ve ark., 1994), ego durumları (Frank ve ark., 1990) ve inanç süreçleriyle (Hunsberger ve ark., 1996) doğrudan ilişkilendirilmiş olması ve uyumu doğrudan etkileyebilecek bir faktör olarak düşünülmesine rağmen, bu araştırmanın sonucunda aile/ev'lerinden ayrılık yaşama durumunun uyum ve yabancılaşmayı etkilemediği ortaya çıkmıştır. Bunun farklılığın nedeninin öğrencilerin büyük çoğunluğunun üniversite yaşamı öncesinde de şehirde yaşamış olması, sosyokültürel özelliklerin benzer olması ile ilişkilendirilebilir.

Üniversite öğreniminin ilk yılında olan öğrencilerin son 6 ayda stres deneyimleme durumları üniversite yaşamına uyumu ve yabancılaşmayı etkileyen önemli faktörlerden birisidir. Buna göre; son 6 ayda stres deneyimleyen öğrencilerin uyum ve uyumla ilgili tüm alt boyutların düşük olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.7). Öğrencilerin uyum sürecinde karşılaştıkları stresli durumların zamanla öğrencilerde akademik zorlanma (Galambos ve ark., 2009), ruhsal problemler (Buboltz ve ark., 2002), yoğun kaygı, öğrencinin öğrenim gördüğü alana yönelik ilgi kaybı, sınırlı ve uygun olmayan üniversite beklentilerinin oluşmasının yanında kariyer planlarına ilişkin belirsizlikler (Özdel ve ark., 2002) yarattığı belirtilmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda bu araştırmanın bulgularına benzer şekilde üniversite öğreniminin ilk yılında stres deneyimleyen öğrencilerin uyumunun düşük (Wintre ve Yaffe, 2000; Salami, 2011), üniversitede öğrenim gören öğrencilerin ilk 6 aylık sürecin sonunda uyum ve uyumla ilgili tüm alt boyutlarının düşük (Pancer ve ark., 2000) olduğu belirtilmektedir. Stres deneyimleyen öğrencilerin örneklem grubunun çoğunluğunu temsil etmesi ve yaş gruplarının geç ergenlik döneminde olması bu benzerliğin nedenleri içerisinde sayılabilir. Öğrencilerin stres uyum ilişkisine bakıldığında; üniversite hayatında çevresel ve bireysel sorumluluklarının artması, otonomiyi henüz kazanamamış olmaları (Grayson,1998), bireysel özellikleri, başetme becerileri ve sosyal desteklerinin yetersiz olması, güvenli olarak bildikleri çevreden ayrılıp farklı bir ortamda yer almaları (Murray ve ark., 2013), aile/akranlarından ayrılmaları, ders dışı aktivitelere daha az katılmaları (Ross ve ark., 1999), yaşadıkları yerleşim yerinin üniversite ortamıyla farklılık göstermesi (Schultz, 2008) etkenlerinin etkili olduğu

belirtilmektedir. Bunun yanında Dressler (1991), öğrencinin başetme kapasitesini aşan gereklilikler, istekler olduğunda stresin ortaya çıktığını ve uyumu etkilediğini; McNamara (2000) ise, değişikliklere karşı olumlu başetme olsa bile uyum da dahil olmak üzere öğrencinin yaşamındaki bütün değişikliklerin stres yaratabileceğini belirtmektedir. Literatürdeki bulgular ve bu araştırmanın bulguları birbirini desteklemekte, stres yaşamanın uyumu güçleştirdiğini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın önemli olan bir diğer bulgusu son 6 ayda stres deneyimleyen öğrencilerin yabancılaşma ve alt boyutları olan kuralsızlık, soyutlanmışlık ve anlamsızlık düzeylerinin yüksek olmasıdır (Tablo 4.8). Bu araştırmanın sonucuna benzer şekilde birkaç araştırmada anlamsızlık düzeyinin yüksek olmasının stresle bağlantısı, öğrencinin geleceğe dair planlamaları ile üniversitenin sunduğu olanakların yetersizliği, bazı ders içeriklerinin yapacakları meslekle uyuşmaması ve yaşadıklarına anlam yüklemede zorlanarak üniversite yaşamının gerekliliklerini yerine getirmede isteksizlik yaşamaları (Mau, 1992; Oerlemans ve Jenkins, 1998a) ile açıklanmaktadır. Stres ve kuralsızlık düzeyinin yüksek olması arasındaki ilişkiyi Mau (1992) ile Oerlemans ve Jenkins (1998a)'in üniversite öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmaların sonuçları ortaya koymaktadır. Bu araştırmaların sonuçlarında, öğrencilerin, üniversitede bazı zorunlulukların adil ve gerekli olmadığını düşünmeleri, aykırı davranışlar sergilemeleri sonucu toplum tarafından kabul görmemeleri ve üniversiteye karşı aidiyet duygularının olmamasının etkili olduğu belirtilmektedir. Stres ve soyutlanmışlık düzeyinin yüksek olması arasındaki ilişki incelendiğinde; öğrencilerin okulu paylaşım yapılabilecek, arkadaşlık ilişkileri kurulabilecek, sorunlarını paylaşabilecek bir yer olarak görmemeleri, okulla bağ oluşturamamaları (Brown ve ark., 2003) ve yaşadıkları çevreden kendilerini geri çekerek yalnızlık hissetmelerinin (Mau, 1992) etkili olduğu belirtilmektedir. Literatürde belirtilen bu etkenler, bu araştırmanın bulgularında da stres yaşamanın yabancılaşmayı etkilediğini ortaya koymaktadır.

Üniversite yaşamı öğrencinin ve ailesinin başarı beklentilerini gözden geçirdiği, kişilerarası ilişkilerini geliştirdiği, bağımsız birey olma, kendi yaşamına yönelik planlar yapma ve yönetme gibi stres yaratan faktörleri içermektedir. Araştırmamızda öğrencilerin yarısından fazlasının stres yaşadığı saptanmıştır (Tablo 4.3). Öğrencilerin stresle başetme biçimleri incelendiğinde; "aileyle paylaşma" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyumu düşük, "arkadaşlarla paylaşma" olarak belirten

öğrencilerin duygusal uyumu yüksek, "hiçbir şey yapmama" olarak belirten öğrencilerin genel uyum ve tüm alt boyutlarla ilgili uyumu düşük olarak bulunmuştur (Tablo 4.7). Çalışmamızda öğrencilerin yaşadığı stresle baş etmek için destek arama davranışının az olduğu sadece altı'sının danışman öğretim elemanı ve 13'ünün profesyonel destek aldığı belirlenmiştir (Tablo 4.3). Destek alamayan öğrencilerde, ruhsal sağlıklarını kaybetmekte ve hatta kendine zarar verme (Denson ve Bowman, 2015), okuldan ayrılma (Brooman ve Darwent, 2016) gibi istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Aile ve yakın arkadaş desteğinin kesintiye uğraması bireyin yeni girdiği ortama uyum sağlamasını güçleştiren bir faktördür (Baysden, 2002). Öğrencilerin stresle başetme biçimleri ile üniversiteye uyumunu inceleyen çalışmalar incelendiğinde; bu araştırmanın bulgularını destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Dyson ve Renk, 2006; Herman ve Tetrick, 2009; Gan ve ark., 2010). Yapılan çalışmaların farklı kültürlerde yapılmasına rağmen benzer özellikler göstermesi dikkat çekici bir bulgudur. Bu benzerliklerin nedenleri içerisine örneklem gruplarında stres yaşayan öğrencilerin çoğunluğu oluşturması, kampüs ortamlarının ve yaş aralıklarının benzer olması ve strese ilişkin verilerin toplandığı zaman aralığının (üniversiteye başladıktan sonraki ilk 6 ay ve sonrası) aynı olması gösterilebilir. Literatürde, stresle başetme biçimlerinin üniversiteye uyumla ilgili ayrıntılı incelendiği çalışmaya rastlanmamış olup yapılan çalışmaların stresle başetme biçimlerini kuramsal boyutta ele alındığı görülmektedir (Dwyer ve Cummings, 2001; Friedlander ve ark., 2007; Sasaki ve Yamasaki, 2007; Baqutayan ve Mai, 2012). Bu araştırmanın bulgularının nedenleri yapılan bazı araştırmalarda, üniversite öğrencilerinin ailelerinin rehberlik etme ve geribildirim verme (öğüt ve talimat verme), yönlendirici olmayan destek sağlama (güven ve samimiyet), olumlu sosyal ilişkileri önemseme, maddi yardım (para yönetimi) sağlama (Barrera ve ark., 1981), aile/akranlarıyla ilişkilerinde sorunlar yaşama(Güçlü, 2001), aile/akran gibi sosyal desteklerin olumlu/olumsuz yaklaşımları (Jahan ve ark., 2016) olarak belirtilmektedir. Öğrencilerin stresle başetme biçimlerinin uyuma etkisinin nedenleri literatürde ve bu araştırmada benzer özellikler göstermektedir.

Stresle başetme biçimi ve yabancılaşma ilişkisi incelendiğinde; "hiçbir şey yapmama" olarak belirten öğrencilerin yabancılaşma düzeylerinin yüksek olması dikkat çekici bir bulgudur (Tablo 4.8). Araştırmada stresle başetme biçimini "aileyle paylaşma" olarak belirten öğrencilerin yabancılaşmayla ilgili soyutlanmışlık

düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.8). Bunun nedenlerine ilişkin bazı çalışmalar incelendiğinde; aile içi ilişkilerde kopukluk, ebeveynlerin çocuğa karşı ilgisiz, cezalandırıcı ve aşırı kontrollü yaklaşım sergilemeleri (Yeşilyaprak, 2003), öğrencinin aile üyeleriyle ilişkileri, ebeveynlerin eğitim düzeylerindeki farklılıklar, aile içi şiddet, boşanma gibi durumların yaşanması ve öğrencinin toplumsallaşma sürecinin sekteye uğraması (Yavuzer ve ark., 2005), öğrencinin okul ortamından kendini geri çekmesi, bağlılık düzeyinde azalma ve okuldan soğumasının (Avcı, 2012) etkili olduğu belirtilmektedir. Elde edilen bir başka bulgu ise, yaşadığı stresi arkadaşlarıyla paylaşan öğrencilerin yabancılaşma yaşamadıklarıdır (Tablo 4.3.2). Literatürde arkadaş gruplarının arkadaş grubunun yabancılaşmayı önlediğine ilişkin çalışmalar da bulunmaktadır (Alvan ve ark., 1996; Lee ve ark., 2002; Tezcan, 2015). Bu bulgu arkadaş grubunun öğrencinin yakın çevresini oluşturma ve kişiliğinin oluşumunun tamamlanmasında önemli bir role sahip olmasıyla ilişkilendirilebilir (Tezcan, 2015). Stresli durumların arkadaşlarla paylaşılması öğrencinin kendisini daha rahat ve özgür hissetmesini, sorunlarını rahatça paylaşabilmesini sağlamakta, okul ortamından soğumasını ve yabancılaşmasını engellemektedir (Avcı, 2012). Yabancılaşma ve stresle başetme biçimlerinin literatürde belirtilen bulgularla bu araştırmanın bulguları paralellik göstermektedir.

5.3. Öğrencilerin Uyum ve Yabancılaşması Arasındaki İlişki

Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği ile Üniversite Yaşamı Ölçeği boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde, öğrencilerin uyum ve yabancılaşması arasında negatif yönde anlamlı farklılaşma olduğu saptanmıştır (Tablo 4.9). Bu durum, öğrencilerin uyum düzeylerini etkileyen faktörlerin yabancılaşmayı etkilediğini göstermektedir. Literatürde üniversite yaşamına uyum ve yabancılaşmanın etkisini doğrudan ele alan çalışmalar olmamakla birlikte farklı parametrelerde uyum ve yabancılaşmayı etkileyen faktörleri ele alan çalışmaların olduğu görülmektedir (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994; Hascher ve Hagenauer, 2010; Liu, 2010; Bayrak, 2012; Çağlar, 2013; David ve Nita, 2014; Kaçire, 2016). Akademik başarının düşük olması, okulu bırakma (Hascher ve Hagenauer, 2010; Liu, 2010), okula bağlılık düzeyinde azalma (Legault ve ark., 2006), stigma (Younger, 1995), yalnızlık (Seçim ve ark., 2014; Atlı ve ark. 2015), yıkıcı davranışlar sergileme ve olumsuz alışkanlıklar edinme (Çeçen, 2006), kendine değer vermeme ve olumsuz benlik saygısı geliştirme (David ve Nita, 2014), sosyal desteklerin yetersiz olması (Fall ve Roberts, 2012) gibi faktörlerin

yabancılaşmayı etkilediği belirtilmektedir. Literatürde belirtilen etkenlerin bu araştırmanın bulgularında da etkili olduğu düşünülmektedir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Üniversite eğitimine yeni başlayan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yabancılaşmanın etkisini değerlendirmek amacıyla yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Öğrencilerin üniversiteye uyum ve yabancılaşmasının genel anlamda orta düzeyde olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin üniversite yaşamına uyumla ilgili sosyal uyumlarının yüksek, duygusal uyumlarının düşük olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin yabancılaşmayla ilgili güçsüzlük ve anlamsızlık düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin yarısından fazlasının son 6 ayda stres yaşamaktadır.
- Öğrencilerin uyumunu etkileyen faktörlerin cinsiyet, en uzun yaşanılan yerleşim yeri, aile gelir düzeyi, ders dışı etkinliklere katılım, son 6 ayda stres yaşama ve stresle başetme biçimleri olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin yabancılaşmasını etkileyen faktörlerin yaş, cinsiyet, ders dışı etkinliklere katılım, son 6 ayda stres yaşama ve stresle başetme biçimleri olduğu saptanmıştır.
- Kadın öğrencilerin üniversite ortamına uyum, duygusal uyum ve karşı cinsle ilişkileri yüksek; genel yabancılaşma, güçsüzlük, kuralsızlık ve anlamsızlık düzeylerinin düşük bulunmuştur.
- 20 yaşından büyük öğrenciler daha fazla soyutlanmışlık yaşamaktadırlar.
- Şehirde yaşayan öğrencilerin genel uyum, akademik uyum ve karşı cinsle ilişkileri köyde yaşayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Aile gelir düzeyi düşük olanların genel uyum, akademik uyum ve sosyal uyumları düşük bulunmuştur.

- Boş zamanlarını, "kitap, dergi vs. okuma" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkileri düşük, anlamsızlık ve genel yabancılaşması yüksek, "kafe, bar vb. yerlere gitme" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkileri ve genel yabancılaşma, güçsüzlük, kuralsızlık, anlamsızlık düzeyi yüksek, "panel, seminer, konferansa gitme" olarak belirten öğrencilerin üniversite ortamına uyumu yüksek, "gezme" olarak belirten öğrencilerin karşı cinsle ilişkiler, üniversite ortamına uyum ve kuralsızlık düzeyi yüksek, "internet" olarak belirten öğrencilerin anlamsızlık düzeyi yüksek, "spor yapma" olarak belirten öğrencilerin genel yabancılaşma ve soyutlanmışlık düzeyi yüksek, "çeşitli kurslara katılma" olarak belirten öğrencilerin güçsüzlük düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır.

- Son 6 ayda stres yaşayan öğrencilerin uyumu düşük, yabancılaşması yüksektir.

- Stresle başetme biçimini "aileyle paylaşma" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyumu düşük ve soyutlanmışlık düzeyi yüksek, "arkadaşlarla paylaşma" olarak belirten öğrencilerin duygusal uyumu yüksek, "hiçbir şey yapmama" olarak belirten öğrencilerin uyumu düşük, yabancılaşma düzeyinin yüksek olduğu saptanmıştır.

- Öğrencilerin uyum düzeylerinin arttıkça yabancılaşma düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda:

1. Öğrencilerin uyum ve yabancılaşma düzeylerinin tespit edilmesi,

2. Öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi,

3. Öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasını etkileyen faktörlerin (yaş, cinsiyet, kırsal bölgede yaşama vb.) dikkate alınarak öğrencilere oryantasyon programlarının hazırlanması ve uygulanması,

4. Öğrencilerin yaşadıkları stresin ve başetme biçimlerinin belirlenmesi ve buna yönelik uygun girişimlerin planlanması,

5. Üniversite öğreniminin ilk yılında öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasına ilişkin bulguların öğretim elemanları ile paylaşılarak özellikle riskli grupta yer

alan öğrencilerin yakın takip edilmesi ve profesyonel destek alabilecekleri ilgili yerlere yönlendirilmesi,

6. SKDSB bünyesinde yer alan psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimlerine öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasına ilişkin bulguların iletilmesi ve öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasının belirlenmesine ilişkin gerekli değerlendirme yöntemlerini kullanmaları,

7. Öğrencilerin psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimlerden aktif şekilde yararlanması için bu birimleri bilmelerinin ve rahatlıkla ulaşabilmelerinin sağlanması,

8. Öğrencilerin uyum ve yabancılaşma düzeyleri ile etkileyen faktörlerin belirlenmesinde psikolojik danışmanlık ve rehberlik ekibi içerisinde psikiyatri hemşirelerinin de aktif rol alması,

9. Ders dışı aktivitelerin özellikle öğrencilerin duygusal uyum, üniversite ortamına uyum, sosyal uyum ve karşı cinsle ilişkilerini geliştirici ve yabancılaşmasını azaltıcı özellikte planlanması,

10. Öğrencilerin ders dışı aktivitelere kampüs içinde katılımının arttırılması,

11. Öğrencilerin uyum ve yabancılaşmasıyla ilgili nitel çalışmaların yapılarak sorunların daha derin ve detaylı şekilde irdelenmesi,

12. Diğer üniversitelerde benzer çalışmaların farklı örneklemlerle yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Akay N. Lise Öğrencilerine İlişkin Bazı Niteliklerin Sosyal Ve Kişisel Uyum Düzeylerine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1990, Ankara.

Aktaş Y. Üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1997; 13: 107-110.

Aladağ M, Kağnıcı D, Tuna M, Tezer E. Üniversite yaşamı ölçeği: ölçek geliştirme ve yapı geçerliliği üzerine bir çalışma. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2003; 2(20): 41-48.

Allport G. Personality: A Psychological Interpretation. 1. Basım. New York: Henry Holt; 1937, p:33-65.

Altunay A. Hemşirelik Öğrencilerinin Üniversiteye Uyumunda Problem Çözmeye Dayalı Psikoeğitim Programının Etkinliğinin Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2010, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Fatma Öz).

Alvan S, Belgrave F, Zea M. Stress, social support and college adjustment among latino students. Cultural Diversity & Mental Health, 1996; 2(3): 193-203.

Aras E. Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2015, Erzurum (Danışman: Doç. Dr. Birol Alver).

Arlı M, Nazik H. Çalışma Evrenine Karar Verip Örneğin Nasıl Seçileceğini Belirleme. In: Arlı M, Nazik H. Bilimsel Araştırmaya Giriş. 1. Basım. Ankara: Gazi Kitabevi; 2001, p:72-77.

Arnett J. Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. American Psychologist, 2000; 55(5): 469–480.

Arslan H, Şener D. Stigma, spiritüalite ve konfor kavramlarının meleis'in kavram geliştirme sürecine göre irdelenmesi. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2009; 2(1): 51-58.

Aslan S, Güven M. Bağlanma ve kişisel uyum arasındaki ilişkide ayrışma bireyleşmenin aracılığı. Eğitim ve Bilim, 2010; 35(57): 181-191.

Atkinson H, Nolen-Hoeksema S, Fredrickson B, Loftus G. Introduction to psychology. 16. Basım. Washington: Cengage Learning EMEA.; 2014, p:434-470.

Atlı A, Keldal G, Sonar O. Üniversite öğrencilerinin yabancılaşma ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişki. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2015; 12(29): 149-160.

Avcı M. Eğitimde temel bir sorun: Yabancılaşma. A. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012; 16(3): 23-40.

Aypay A. Üniversite öğrencilerinin sosyal ve akademik entegrasyonu: Boylamsal bir araştırma. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2012; 11(2): 407-422.

Baker R, Siryk B. Exploratory intervention with a scale measuring adjustment to college. Journal of Counseling Psychology, 1986; 33(1): 31-38.

Baker R, Siryk B. Measuring adjustment to college. Journal of Counselling Psychology, 1984; 31: 179-189.

Baker R, Siryk B. Social propensity and college adjustment. Journal of College Student Personnel, 1983; 24(4): 331-336.

Baker S. Intrinsic, extrinsic, and amotivational orientations: Their role in university adjustment, stress, well-being, and subsequent academic performance. Current Psychology, 2004; 23(3): 189-202.

Balabanlı F. Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel Ve Sosyal Uyum Düzeyini Etkileyen Bazı Etmenler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1990, Ankara.

Baqutayan S, Mai M. Stress, strain and coping mechanisms: An experimental study of fresh college students. Academy of Educational Leadership Journal, 2012; 16(1): 19-32.

Barrera M, Sandler I, Ramsay T. Preliminary development of a scale of social support: Studies on college students. American Journal of Community Psychology, 1981; 9(4): 435-447.

Bayhan V. Üniversite Gençliğinde Anomi ve Yabancılaşma. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 1995, Malatya (Danışman: Fügen Berkay).

Bayrak Ö. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik ve Sosyal Uyumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012, Edirne (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Tuncer Bülbül).

Baysden M. International and United States Cıtızen Student Adaptation to College, Opinions About Mental Illness and Attitudes Toward Seeking Professional Counseling Help. Oklahoma State University, Doktora Tezi, 2009, Oklahoma.

Berg H, Ferber M. Men and women graduate students: Who succeeds and why?. The Journal of Higher Education, 1983; 54(6): 629-648.

Bilham S. Using Developmental Theories to Enhance Holistic Care. In: Thurston C. Essentials Nursing Care For Children And young People. 1. Basım. New York: Taylor & Francis Group; 2013, p:74-86.

Bronfenbrenner M. A harder look at alienation. Ethics. Ethics, 1973; 83(4): 267-282.

Bronfenbrenner U. Alienation and the four worlds of childhood. The Phi Delta Kappan, 1986; 67(6): 430-436.

Brooman S, Darwent S. "Yes, as the articles suggest, I have considered dropping out": Self-Awareness literature and the first-year student. Studies In Higher Education, 2016; 37(1): 19-31.

Brown M, Higgins K, Pierce T, Hong E, Thoma C. Secondary students' perceptions of school life with regard to Alienation: The effects of disability, gender and race. Learning Disability Quarterly, 2003; 26(4): 227-238.

Bruce G, Crump D. Association of parental involvement and social competence with school adjustment and engagement among six graders. Journal of School Health, 2003; 73(3): 121-126.

Buboltz W, Soper B, Brown F, Jenkins S. Treatment approaches for sleep difficulties in college students. Counselling Psychology Quarterly, 2002; 15(3): 229-237.

Buote V, Pancer S, Pratt M, Adams G, Birnie-Lef . The importance of friendship and adjustment among 1st-year university students. Journal of Adolescent Research, 2007; 22(6): 665-689.

Bülbül T, Acar Güvendir M. Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin incelenmesi. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2014; 4(1): 397-418.

Calabrese R, Seldin C. A contextual analysis of alienation among school constituencies. Urban Education, 1987; 22(2): 227-237.

Casey C. "Come, join our family": Discipline and integration in corporate organizational culture. Human Relations, 1999; 52(2): 155-178.

Chickering A. Education and Identity. 2. Basım. San Francisco: Jossey-Bass; 1969, p:265-454.

Conti R. College goals: Do self-determined and carefully considered goals predict intrinsic motivation, academic performance, and adjustment during the first semester?. Social Psychology of Education, 2000; 4: 189-211.

Cutrona C, Cole V, Colangelo N, Russel D. Perceived parental social support and academic achievement: An attachment theory perspective. Journal of Personality and Social Psychology, 1994; 66(2): 369-378.

Çağlar Ç. Eğitim fakültesi öğrencilerinin yabancılaşma düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2013; 13(3): 1497-1513.

Çağlar Ç. Öğrenci yabancılaşma ölçeği'nin (ÖYÖ) geliştirilmesi. Eğitim ve Bilim, 2012; 37: 195-205.

Çam O, Engin E. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği: Bakım Sanatı. 1. Basım. İzmir: Nobel Tıp Kitabevleri; 2014, p:9-14.

Çeçen A. Okula yabancılaşma: Ortaöğretim öğrencilerinin cinsiyet, sosyoekonomik düzey ve öfke ifadeleri düzeyleri açısından incelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2006; 6(3): 701-726.

David L, Nita G. Adjustment the fisrt year of college- relations among self-perception, trust, mastery and alienation. Social and Behavioral Sciences, 2014; 127: 139-143.

Denson N, Bowman N. The development and validation of an instrument assessing student-institution fit. Assessment & Evaluation In Higher Education, 2015; 40(8): 1104-1122.

Develioğlu K, Tekin Ö. Otel çalışanlarının yabancılaşma düzeyinin demografik özellikler kapsamında incelenmesi. Uluslaraarsı Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, 2012; 4(3): 121-128.

Dornbusch S. Transitions from adolescence: A discussion of seven articles. Journal of Adolescent Research, 2000; 15(1): 173-177.

Dressler W. Stress and adaptation in the context of culture: Depression in a southern black community. 1. Basım. New York: State University of New York Press; 1991, p:1-40.

Dwyer A, Cummings A. Stress, self-efficacy, social support, and coping strategies in university students. Canadian Journal of Counselling, 2001; 35(3): 208-220.

Dyson R, Renk K. Freshmen adaptation to university life: Depressive symptoms, stress and coping. Journal of Clinicial Psychology, 2006; 62(10): 1231-1244.

Eccles J, Midgley C. Stage-environment fit: Developmentally appropriate classrooms for young adolescents. In: Ames C, Ames R. Research on motivation in education. 1. Basım. San Diego: Acedemic Press; 1989, p:139-186.

Eccles J. Schools, academic motivation, and stage-environment fit. In: Lerner R, Steinberg L. Handbook of Adolescent Psychology. 1. Basım. : Wiley; 2004, p:125-153.

Enochs W, Roland C. Social adjustment of college freshmen: the importance of gender and living environment. College Student Journal, 2006; 40(1): 63.

Fall A, Roberts G. High school dropouts: Interactions between social context, self-perceptions, school engagement, and student dropout. Journal of adolescence, 2012; 8: 787-798.

Feldman R. Improving the first year of college: research and practice. 1. Basım. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers; 2005, p:49-153.

Feldman R. Normative integration, alienation, and conformity in adolescent groups. Adolescence, 1972; 7(27): 327-341.

Foubert J, Nixon M, Sisson V, Barnes A. A longitudinal study of chickering and reisser's vectors: Exploring gender difference and implications for refining the theory. Journal of College Student Development, 2005; 46(5): 461-471.

Frank S, Pirsch L, Wright V. Late adolescents' perceptions of their relationships with their parents: Relationships among deidealization, autonomy, relatedness, and insecurity and implications for adolescent adjustment and ego identity status. Journal of Youth and Adolescence, 1990; 19(6): 571-588.

Freud S. Über Psychoanalyse Çeviren: Öneş A. Psikanaliz Üzerine. 15. Basım, Say Yayınları, İstanbul; 2015, s: 46-82.

Friedlander L, Reid G, Shupak N, Cribbie R. Social support, self-esteem, and stress as predictors of adjustment to university among first-year undergraduates. Journal of College Student Development, 2007; 48(3): 259-274.

Friedman B, Mandel R. Motivation predictors of college student academic performance and retention. Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice, 2011; 13(1): 1-15.

Fromm E. Beyond The Chain of Illusion-My Encounter with Marx and Freud Çeviren: Aral N. Yeni Bir İnsan Yeni Bir Toplum. 11. Basım, Say Yayınları, İstanbul; 2015, s: 35-71.

Gaidzanwa R. Alienation, gender and instutional culture at the University of Zimbabwe. Feminist Africa, 2007; 8: 60-82.

Galambos N, Dalton A, Maggs J. Losing sleep over it: Daily variation in sleep quantity and quality in Canadian students' first semester of university. Journal of research on adolescence, 2009; 19(4): 741-761.

Gall T, Evans D, Bellerose S. Transition to first-year university: Patterns of change in adjustment across life domains and time. Journal of Social and Clinical Psychology, 2000; 19(4): 544-567.

Gan Y, Hu Y, Zhang Y. Proactive and preventive coping in adjustment to college. The Psychological Record, 2010; 60(4): 643-658.

Gençöz F. Uyum psikolojisi. Kriz Dergisi, 1998; 6(2): 1-7.

Gençtan E. Çağdaş İnsanda Normaldışı Davranışlar. 22. Basım. Ankara: Metis Yayıncılık; 2015, p:1-75.

Gerdes H, Mallinckrodt B. Emotional, social and academic adjustment of college student. Journal of Counselling & Development, 1994; 72(3): 281.

Gordon M. A Dictionary of Sociology Çeviren: Kömürcü O. Sosyoloji Sözlüğü. 1. Basım, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara; 1999, s: 46.

Gorman L, Sultan D. Psychosocial Nursing: For General Patient Care Çeviren: Öz F, Demiralp M. Psikososyal Hemşirelik: Genel Hasta Bakımı İçin. 3. Basım, Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara; 2014, s: 43-49.

Güçlü N. Stres yönetimi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2001; 21: 91-109.

Hascher T, Hagenauer G. Alienation from school. International Journal of Educational Research, 2010; 49: 220-232.

Herman J, Tetrick L. Problem-focused versus emotion-focused coping strategies and repatriation adjustment. Human Resource Management, 2009; 48(1): 69-88.

Herzog S. Measuring determinant of student return vs. dropout/stop out vs. transfer: A first-to-second year analysis of new freshmen. Research in Higher Education, 2005; 46(8): 883-928.

Hunsberger B, Pancer S, Pratt M, Alisat S. The transition to university: Is religion related to adjustment?. Research in the social scientific study of religion, 1996; 7: 181-200.

Hutchison J, Johnson Jr A. Identifying persisters, voluntary withdrawers and academic dropouts at a liberal arts college. NASPA Journal, 1980; 18(2): 41-45.

İnanç B, Yerlikaya E. Kişilik Kuramları. 1. Basım. Ankara: Pegem Akademi; 2009, p:12-21.

Jackson A. Factors Related to Freshmen Adjustment to College. 1. Basım. ABD: The University of Southern Mississippi(Doktora Tezi); 1998, p:21-36.

Jahan F, Siddiqui M, Mitwally M, Al Zubidi N, Al Zubidi H. Perception of stress, anxiety, depression and coping strategies among medical students at Oman Medical College. Middle East Journal of Family Medicine, 2016; 14(7): 16-23.

Kaçire İ. The Impact of the University Students' Level of Alienation on Their Perception of General Satisfaction. International Journal of Higher Education, 2016; 5(1): 38-46.

Kalsner L, Pistole M. College adjustment in a multiethnic sample: Attachment, separation-individuation, and ethnic identity. Journal of College Student Development, 2003; 44: 92-109.

Katz S, Somers C. Individual and environmental predictors of college adjustment: Prevention and intervention. Current Psychology, 2015; 44: 1-10.

Katz S. Individual and Environmental Factors Associated With College Adjustment. Wayne State University, Doktora Tezi, 2008, ABD.

Kenny M, Donaldson G. Contributions of parental attachment nd family structure to the social and psychological functioning of first-year college students. Journal of Counseling Psychology, 1991; 38(4): 479.

Kızıltan G. Üniversite Öğrencilerinin Kşisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Etmenler. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1984, Ankara.

Klomegah R. Social factors relating to alienation experienced by international students in the United States. College Student Journal, 2006; 40(2): 303.

Kneipp L, Kelly K, Cyphers B. Feeling at Peace with College: Religiosity, Spiritual Well-Being, and College Adjustment. Individual Differences Research, 2009; 7(3): 188-196.

Kocayörük E, Şimşek Ö. Parental Attachment and Adolescents' Perception of School Alienation: The Mediation Role of Self-Esteem and Adjustment. The Journal of Psychology, 2016; 150(4): 405-421.

Kohn M. Occupational structure and alienation. American Journal of Sociology, 1976; 82(1): 111-130.

Kurç G. Kişisel, sosyo-ekonomik ve kültürel bazı değişkenlerin gençlerin uyum alanları ve uyum yöntemlerine etkisi. Eğitim ve Bilim, 14(76). Eğitim ve Bilim, 1990; 14(76): 3-9.

Lazarus R. Emotions and interpersonal relationships: Toward a person centered conceptulization of emotions and coping. Journal of Personality, 2006; 74(1): 9-46.

Lazarus R. Adjustment and personality. 1. Basım. New York: McGraw-Hill Book Company; 1961, p:111-142.

Lazarus S. Patterns of adjustment. 1. Basım. New York: Mc Graw-Hill Company; 1976, p:93-108.

Lee R, Keough K, Sexton J. Social Connectedness, Social Appraisal and Perceived Stress in College Women and Men. Journal of Counselling & Development, 2002; 80: 355-361.

Legault L, Green-Demers I, Pelletier L. Why do high school students lack motivation in the classroom? Toward an understanding of academic amotivation and the role of social support. Journal of Educational Psychology, 2006; 98(3): 567-582.

Levitz R, Noel L. Connecting students to institutions: Keys to retention and success. The freshman year experience: Helping students survive and succeed in college, 1989; 20(1): 65-81.

Liu R. Alienation and first year student retention. Association for Instutional Research, 2010; 116: 1-18.

Loo C, Rolison G. Alienation of ethnic minority students at a predominantly White university., 58-77. The Journal of Higher Education, 1986; 57(1): 58-77.

Mahmood K, Ikbal M. Psychological Adjustment and academic achievement among adolescents. Journal of Education and Practice, 2015; 6(1): 39-42.

Mandel E. The Causes of Alienation. International Socialist Review, 1970; 31(3): 19-23.

Marx K. Economic and Philosophical Manuscripts Çeviren: Belge M. 1844 El yazmaları. 10. Basım, Birikim Yayınları, İstanbul; 2014, s: 73-91.

Mau R. The Validity And Devolution of Concept: Student Alienation. Adolescence, 1992; 27(107): 731-741.

McNamara S. Stress in Young People: What's New and What to Do. 1. Basım. London: Continuum; 2011, p:30-62.

McNeely C, Nonnemaker J, Blum R. Promoting School Connectedness: Evidence from the National Longitudinal Study of Adolescent Health. Journal of School Health, 2002; 72: 138-146.

Mercan Ç, Yıldız S. Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 2011; 16: 135-154.

Murdock T. The social context of risk: Status and motivational predictors of alienation in middle school. Journal of educational psychology, 1999; 91(1): 62-76.

Murphy M. The Adjustment of Rural High School Students to a Large, Urban University: The Identification of Stressors and Coping Behaviors. The University of Texas at Austin, Doktora Tezi, 1984, ABD.

Murray C, Lombardi A, Gerdes H. Social Support: Main and Moderating Effects on the Relation between Financial Stress and Adjustment among College Students with Disabilities. Social Psychology Of Education: An International Journal, 2013; 16(2): 277-295.

Napoli V, Kilbride J, Tebbs D. Adjustment & growth in a changing world. 3. Basım. : West Publishing Company.; 1996, p:62-90.

Oerlemans K, Jenkins H. There are aliens in our school. Issues in Educational Research, 1998; 8(2): 117-129.

Oerlemans K, Jenkins H. Their voice: Student perceptions of the sources of alienation in secondary school. Proceedings from the Western Australian Institute for Educational Research Forum, 1998; 62-70 .

Ofluoğlu G, Büyükyılmaz O. Yabancılaşmanın Teorik Gelişimi ve Tarihsel Süreç İçinde Farklı Alanlarda Görünümleri. Kamu-İş, 2008; 10: 1.

Osterman K. Students' Need For Belonging in The School Community. Review of Educational Research, 2000; 70(3): 323-367.

Özgüven İ. Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları. H. Ü.Eğitim Fakültesi Dergisi, 1992; 7: 5-13.

Özoğlu S. Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi. 1. Basım. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi; 2007, p:30-68.

Pancer S, Hundberger B, Pratt M, Alisat S. Cognitive Complexity of Expectations and Adjustment to University in The First Year. Journal of Adolescent Research, 2000; 15(1): 38-57.

Pascarella E, Terenzini P. How college affects students: Findings and insights from twenty years of research. 1. Basım. San Francisco: Jossey-Bass; 1991, p:30-82.

Pittman L, Richmond A. University Belonging, Friendship Quality and Psychological Adjustment During The Transition to College. The Journal of Experimantal Education, 2008; 76(4): 343–361.

Pittman L, Richmond A. Academic and Psychological Functioning in Late Adolescence: The Importance of School Belonging. The Journal of Experimental Education, 2007; 75(4): 270-290.

Rahat E, İlhan T. Coping Styles, Social Support, Relational Self- Construal, and Resilience in Predicting Students' Adjustment to University Life. Educational Sciences: Theory & Practice, 2016; 16(1): 187-208.

Ramsay S, Jones E, Barker M. Relationship between adjustment and support types: Young and Mature-Aged Local and International First Year University Students. Higher education, 2007; 54(2): 247-265.

Reischl T, Hirsch B. Identity Commitments and Coping With A Difficult Developmental Transition. Journal of Youth and Adolescence, 1998; 18(1): 55-69.

Ribeiro E, Feixas G, Maia Â, Senra J, Dada G. Changes in the Construct Systems of First-Year University Students: Impact on Psychological Symptoms and Problem-Solving Skills. , 25 (2), 170-180. Journal of Constructivist Psychology, 2012; 25(2): 170-180.

Rice K, Fitzgerald D, Whaley T, Gibbs c. Cross-Sectional and Longitudinal Examination of Attachment, Separation-Individuation and College Adjustment Student. Journal of Counseling & Development, 1995; 73(4): 463-475.

Ross S, Niebling B, Heckert T. Sources of stress among college students. Social psychology, 1999; 61(5): 841-846.

Roy C. The Roy Adaptation Model. 3. Basım. New Jersey: Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall Health; 2009, p:35-50.

Salami S. Psychosocial Predictors of Adjustment Among First Year College of Education Stıudents. US-China Education Review, 2011; 8(2): 239-248.

Sasaki M, Yamasaki K. Stress coping and the adjustment process among university freshmen. Counselling Psychology Quarterly, 2007; 20(1): 51-67.

Schroeder C, Phyllis M. Realizing the educational potential of residence halls. 1. Basım. San Francisco: Jossey-Bass Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass Inc.; 1994, p:75-106.

Schultz B. A Descriptive Study of Freshmen Adjustment to College At the University of Alaska. La Verne University, Doktora Tezi, 2008, Alaska.

Schwartz J, Buboltz W. The Relationship Between Attachment to Parents and Psychological Separation in College Students. Journal of College Student Development, 2004; 45(5): 566-577.

Seçim Ö, Alpar Ö, Algür S. Üniversite Öğrencilerinde Yalnızlık: Akdeniz Üniversitesi'nde Yapılan Ampirik Bir Araştırma. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 2014; 13(48): 200-215.

Seeman M. On the meaning of alienation. American Sociological Review, 1959; : 783-791.

Seeman M. Powerlessness and Knowledge: A Comparative Study of Alienation and Learning. Sociometry, 1967; 35(2): 105-123.

Seeman M. Some themes in the alienation perspective: A commentary on toch. Journal of Community Psychology, 1979; 7: 12-17.

Selye H. Stress and The General Adaptation Syndrome. British Medical Journal, 1950; 1: 1383-1392.

Sevinç S, Gizir C. Factors Negatively Affecting University Adjustment from the Views of First-Year University Students: The Case of Mersin University. Educational Sciences: Theory And Practice, 2014; 14(4): 1301-1308.

Sevinç S. Mersin Üniversitesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik,Sosyal, Kişisel ve Kurumsal Uyumlarını Olumsuz Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Mersin Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2010, Mersin.

Sherrod L, Haggerty R, Featherman D. Introduction: Late adolescence and the transition to adulthood. Journal of Research on Adolescence, 1993; 3(3): 217-226.

Skinner B. Recent Issues in The Analysis of Behaviour. Behavioral Disorders, 1990; 16(1): 75-77.

Sürücü M, Bacanlı F. Üniversiteye Uyumun Psikolojik Dayanıklılık ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2010; 30(2): 375-396.

Şimşek H, Katıtaş S. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Okula Yabancılaşmanın Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği). Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2014; 15(1): 81-99.

Şimşek H, Akdemir Ataş Ö. Üniversite Öğrencilerinde Okula Yabancılaşma. Current Research in Education, 2015; 1(1): 1-12.

Şimşek M, Çelik A, Akgemci T, Fettahlıoğlu T. Örgütlerde Yabancılaşmanın Yönetimi Araştırması. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2006; 15: 569-587.

Terenzini P, Pascarella E. Voluntary freshman attrition and patterns of social and academic integration in a university: A test of a conceptual model. Research in Higher Education, 1977; 6(1): 25-43.

Tezcan M. Eğitim Sosyolojisi. 1. Basım. Ankara: Anı Yayıncılık; 2015, p:13-52.

Tinto V. Dropout From Higher Education:A Theoretical Synthesis of Recent Research. Review of Educational Research, 1975; 45(1): 89-125.

Tuncay S. Türkiye'de gençlik sorunlarının psikolojik boyutu. Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2011; 1(1): 1-27.

Turan M, Parsak G. Yabancılaşma ve İş Tatmini İlişkisi: Bir Devlet Üniversitesi İdari Personeli Üzerinde Araştırma. Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2011; 20(2): 1-20.

Upcraft M, Gardner J, Barefoot B. Introduction: The first year of college revisited. In: Challenging and supporting the first-year student: A handbook for improving the first year of college. 1. Basım. USA; 2005, p:1-12.

Vicdan A, Karabacak B. Hemşirelik Modellerinden: Roy Adaptasyon Modeli. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2014; 5(4): 255-259 .

Videbeck S. Psychosocial Theories and Therapy. In: Videbeck S. Psychiatric Mental Health Nursing. 1. Basım. New York: Lippincott Wlliams & Wilkins; 2011, p:43-60.

Videbeck S. Psychiatric Mental Health Nursing. 6th Edition. Basım. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2014, p:3-15.

Watson D, Tharp R. Self-directed behavior: selfmodification for personal adjustment. 2. Basım. California: Brooks; 1993, p:20-43.

Watson J, Rayner R. Conditioned Emotional Reactions. Journal of Experimental Psychology, 1920; 3(1): 1-14.

Wintre M, Yaffe M. First-year students' adjustment to university life as a function of relationships with parents. Journal of adolescent research, 2000; 15(1): 9-37.

Wright D. The Effects of Parental Attachment on the College Adjustment of Urban and Rural Students. University of Oklahoma, Doktora Tezi, 2000, ABD.

Yavuzer H. Çocuk Psikolojisi. 1. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi; 2016, p:45-97.

Yeh C. Age, Acculturation, Cultural Adjustment, and Mental Health Symptoms of Chinese, Korean, and Japanese Immigrant Youths. , 2003; 9(1): 34-49.

Yeşilyaprak B. Eğitimde Rehberlik Hizmetleri. 1. Basım. Ankara: Nobel Yayınları; 2003, p:63-100.

Yetiş Z. Kamu Hastanelerinde Çalışan Hemşirelerde İşe Yabancılaşma. Atatürk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2013, Erzurum.

Yiğit S. İlköğretim 5., 6., 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okula Yabancılaşma Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, 2010, Zonguldak.

Yiquan Z, Yijie W. A Qualitative Study of the Adaptation of Rural College Students to College Life. Chinese Education & Society, 2015; 48(2): 105-113.

Younger Y. The alienation of the sufferer. Advances in nursing science, 1995; 17(4): 53-72.

EKLER

EK- 1 Aydınlatılmış Onam Formu

ONAM FORMU

Çalışmanın İsmi: Üniversite Yaşamına Uyum Sürecinde Yabancılaşma Düzeyinin Etkisinin Değerlendirilmesi

Bu çalışma Uşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda Öğr. Gör. olarak çalışan ve Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Psikiyatri Hemşireliği Yüksek Lisans öğrencisi olan Zümra Ülker Dörttepe'nin tez çalışması olarak yapılmaktadır. Bu çalışma, üniversiteye yeni kayıt yaptırmış olan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sürecinde yabancılaşma düzeyinin etkisinin değerlendirilmesi amacıyla planlanmıştır.

Bu çalışmaya katılmanız gönüllü olmanıza bağlıdır, bu konuda hiçbir zorunluluk bulunmamaktadır. Vereceğiniz yanıtlar kesinlikle gizli tutulacak ve araştırma dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Çalışmada hiçbir şekilde adınız anılmayacak, belirtilmeyecektir. Bu anket formunu doldurmanız yaklaşık 15 dakikanızı alacaktır. Katılımınız için teşekkür ediyorum.

Bu onam formunu okudum ve gönüllü olarak bu çalışmaya katılmak istiyorum.

Tarih:…….

İmza:…….

EK- 2 Kişisel Bilgi Formu

Anket no:

1. Yaşınız: 1.( ) (17-20) 2.( ) (21-24) 3. ( ) (25-+)

2. Cinsiyetiniz 1.( ) Kadın 2.( ) Erkek

3. Fakülte/Yüksekokul
Adı:.....

4. Bölüm
Adı:.....

5. Doğum
Yeriniz:.....

6. Yaşamınızın en uzun dönemini geçirdiğiniz yerleşim yerinin özelliği:

1. ( ) Köy 2. ( )Kasaba 3. ( )Şehir

7. Daha önce beraber yaşadığınız ailenizden/evinizden ayrılık yaşadınız mı? 1.( )Evet2. ( )Hayır

8. 7. Soruya yanıtınız "**Evet" ise evden ayrılma sebebinizi açıklayınız?**

1. ( )Eğitim için 2. ( )Çalışmak için
3. Diğer(belirtiniz).....

9. Daha önce başka bir üniversitede öğrenim gördünüz mü?

1.( )Evet 2. ( )Hayır

"Evet" ise **Hangi İl**:.....

10. Ailenizin aylık gelir durumu:

1. ( ) 500 TL ve Altı 2. ( ) 501 TL - 1000 TL 3. ( ) 1.001 TL – 1.500 TL

4. ( ) 1.501 TL -2.000 TL 5. ( ) 2.001 TL ve üzeri

11. Gelir kaynaklarınız nelerdir?

	EVET	HAYIR
1. Aile	( )	( )
2. Çalışıyorum	( )	( )
3. Kredi- Burs	( )	( )

4. Diğer……

12. Aylık ortalama harcamanız ne kadardır?

1. ( ) 100 - 200 TL 2. ( ) 201- 300 TL

3. ( ) 301 - 400 TL 4. ( ) 401 - 500 TL

5. ( ) 501 TL ve üzeri

13. Şu anda nerede kalmaktasınız?

1. ( ) Devlet yurdunda 2. ( ) Özel yurtta

3. ( ) Arkadaşımla (evde) 4. ( ) Ailemin yanında

5. ( ) Akrabamın yanında 6. ( ) Apart otelde 7. ( ) Diğer

14. Aşağıda verilen ders dışı etkinlikler arasından, sizin için önemli olan aktiviteleri belirtiniz? (Birden fazla yanıt verebilirsiniz)

1. ( ) Kitap dergi vb. okumak 2. ( )Sinema tiyatro ve konsere gitmek

3. ( ) Gezmek 4. ( ) İnternet

5. ( ) Tv izlemek 6. ( ) Spor yapmak

7. ( ) Gönüllü faaliyetlerde bulunmak 8. ( ) Çeşitli kurslara katılmak

9. ( ) Cafe, Bar vb. yerlerde zaman geçirmek

10. ( ) Çeşitli panel, seminer, konferans gibi bilimsel etkinliklerde bulunmak

11. ( ) Boş zamanım yok

12. ( ) Diğer……

15. Son 6 ay içinde başetmekte güçlük yaşadığınız herhangi bir stres durumu yaşadınız mı?

1.( )Evet 2. ( )Hayır

16. 15. Soruya yanıtınız "Evet" ise; özellikle hangi durumlarla ilişkili stres yaşadınız belirtiniz. (Birden fazla yanıt verebilirsiniz.)

1. ( )Arkadaşlarımla ilişkili 2. ( )Ailemle ilişkili

3. ( )Eğitim yaşantımla ilişkili 4. ( )Özel yaşamımla ilişkili

5. ( ) Çevresel koşullarla ilişkili 6. ( ) Ekonomik koşullarla ilişkili

7. ( ) Diğer…….

17. Bu stresli durumla baş etmek için ne/neler yaptınız? (Birden fazla yanıt verebilirsiniz.)

1. ( )Ailemle paylaştım 2. ( )Arkadaşlarımla paylaştım

3. ( )Danışman hocamla paylaştım 4. ( )Profesyonel yardım aldım

5. ( ) Hiçbir şey yapmadım 6. ( ) Diğer…….

18. Stresli durumlarla karşılaştığınızda genellikle tepkiniz ne olur?

(Birden fazla yanıt verebilirsiniz)

1. ( )Ağlarım 2. ( ) Öfkelenirim 3. ( ) Ortamdan uzaklaşırım

4. ( ) İnsanlardan uzaklaşırım

5. ( )Yeme, içme, uyku gibi günlük yaşam aktivitelerim değişir.

6. ( ) Diğer……

19. Üniversitemiz bünyesinde bildiğiniz profesyonel yardım alabileceğiniz kişi ya da birimlerin ismini yazınız?

.....
.....

.....
.....

20 . Bu birimlerin öncelikli olarak sizlere sağlamasını beklediğiniz hizmetler nelerdir, yazınız?

.....
.....

.....
.....

EK- 3 Üniversite Yaşamı Ölçeği

Ek-3

ÜNİVERSİTE YAŞAMI ÖLÇEĞİ

Aşağıda üniversite yaşantısıyla ilişkili olabilecek duygu, düşünce ve beklentileri ifade eden 48 cümle bulunmaktadır. Her bir ifadeyi okuduktan sonra ***son birkaç gündür*** yaşadıklarınızı göz önünde bulundurarak her cümledeki ifadenin size ne derece uygun olduğunu cümlenin karşısında verilen "Bana hiç uygun değil (1)" - "Bana tamamen uygun (7)" seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtiniz.

	Bana Hiç Uygun Değil						**Bana Tamamen Uygun**
1. Üniversitedeki topluluklara girmeye çekinirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2. Kendimi genellikle gergin hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
3. Kendimi severim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
4. Arkadaşlarımla yakınlaşamam	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
5.Derslerde işlenen konuları anlamakta zorluk çekiyorum	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
6. Kendimi yalnız hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
7. Üniversite öğrencisi olmaktan memnun değilim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
8. Olayların hep kötü gideceğini düşünürüm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
9. Hayatımı istediğim gibi yönlendirirm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
10. Cinsellik beni korkutur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
11. Sınıf içinde konuşmaktan çekinirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
12. Kaldığım yerdeki kişilerle anlaşırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
13. Kendimi bu üniversitenin kültürüne uzak hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
14. Genellikle olaylar karşısında kendimi suçlarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
15 Kararlarımın sonuçlarına katlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
16. Benimle kimsenin çıkmak istemeyeceğini düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
17. Kaldığım yere uyum sağlayamadım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
18. Üniversitenin beklentilerime cevap vereceğini düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
19. Duygularımı anlamakta zorlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
20. Karşı cinsle birlikte bulunduğum ortamlarda kendimi rahat hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
21. Öğretmenlerimle ilşkilerimden memnun değilim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
22. Aile içinde sık sık çatışmalar yaşarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
23.Üniversitedeki destek birimlerini (Kültür İşleri, Spor Müdürlüğü, Öğrenci İşleri gibi) tanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
24. Hayır demekte güçlük yaşarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
25. Bu üniversitenin eğitimini zor buluyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

	Bana Hiç Uygun Değil						Bana Tamamen Uygun
26. Değerlerim bu üniversitedeki kişilerin değerleri ile uyuşur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
27. Devam etmesini istemediğim ilişkilerimi bitirmekte zorlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
28. Kendime zaman ayırırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
29. Üniversite yaşamına uyum sağlayamadım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
30. Cinsel yaşamımdan memnunum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
31. Arkadaş edinmekte güçlük yaşarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
32. Üniversitedeki arkadaşlarımın örf ve adetleri bana yabancı gelir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
33. İlişkilerimde çatışmaya girmekten çekinirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
34. Kendime güvenirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
35. Dersleri İngilizce takip etmekte zorluk çekiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
36. Aile içinde rahat iletişim kurarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
37. Kampüste (yerleşke) kendimi rahat hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
38. Sık sık moralim bozulur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
39. Kendimi olumlu ve olumsuz yönlerimle kabul ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
40. Üniversitedeki sosyal/kültürel etkinliklere katılmıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
41. Çıktığım kişi ile ilişkimi sürdürmekte sıkıntı çekerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
42. Çalıştığım halde sınavlarda başarılı olamam.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
43. Kendimi üniversitenin bir parçası gibi hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
44. Karar vermekte güçlük çekerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
45. Bende en az diğer insanlar kadar değerliyim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
46. Biriyle duygusal ilişkiye girmekte zorlanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
47. Derslerde başarılı olup olamayacağımdan emin değilim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
48. Üniversitenin bulunduğu şehri tanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

EK- 4 Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği

Ek-4

ÖĞRENCİ YABANCILAŞMA ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyarak katılma derecenizi, her bir ifadenin karşısında yer alan derecelendirme seçeneklerinden uygun olanını (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bu okulda kime güveneceğimi bilemiyorum.	①	②	③	④	⑤
2. Bu okuldan edindiğim bilgilerin beni geliştirdiğine inanıyorum.*	①	②	③	④	⑤
3. Dersten kalmayacağımı bilsem bu dersler için çaba harcamazdım.	①	②	③	④	⑤
4. Okulu bitirmek adına doğru bulmasam da birçok şeyi yapmak zorunda olduğumu hissediyorum.	①	②	③	④	⑤
5. Okulda kendimi çok yalnız hissediyorum.	①	②	③	④	⑤
6. Okuldan öğrendiklerim sayesinde daha etkili kararlar alabiliyorum.*	①	②	③	④	⑤
7. Okuldaki arkadaşların sadece kendilerini düşünen bencil kişiler olduklarını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
8. Bu okulda bulunduğum için kendimi şanslı görüyorum.*	①	②	③	④	⑤
9. Okulda geçirdiğim zamanlar arttıkça kendime olan güvenim de artıyor.*	①	②	③	④	⑤
10. Derslere devam etme zorunluluğunu anlamsız buluyorum.	①	②	③	④	⑤
11. Okul arkadaşlarıma güvenirim.*	①	②	③	④	⑤
12. Bu günlerde okulda, beni anlayabilen, sorunları paylaşabileceğim arkadaş bulamıyorum.	①	②	③	④	⑤
13. Okulda uygulanan disipline ilişkin düzenlemelerin çok katı olduğunu düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
14. Okula isteyerek değil koşullar bunu gerektirdiği için devam ediyorum.	①	②	③	④	⑤
15. Okuldaki birçok uygulama saçma ve anlamsız gelse de mezun olmak için katlanmak zorundayım.	①	②	③	④	⑤
16. Okulda öğrenilen bilgilerin yaşamı anlama ve yorumlamaya önemli katkısı olduğunu düşünüyorum.*	①	②	③	④	⑤
17. Okulun özgürlüklerimi kısıtladığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
18. Derslerde kendimi oyalayacak bir şeyler bulamazsam sıkıntıdan patlıyorum.	①	②	③	④	⑤
19. Okuldaki kuralları anlamsız buluyorum.	①	②	③	④	⑤
20. Bu okulda başarı elde etmenin önemli olduğunu düşünüyorum.*	①	②	③	④	⑤

* İşaretli maddeler tersten puanlanacaktır

EK- 5 Etik Kurul Onayı

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı: 70904504/ **2015**
Konu:

KARAR

ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
	AÇIK ADRESİ:	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Morfoloji Binası A Blok 1. Kat No: A1-05 Kampüs /ANTALYA
	TELEFON	0 (242) 249 69 54
	FAKS	0 (242) 249 69 03
	E-POSTA	etik@akdeniz.edu.tr
SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI		Öğr.Gör.Dr.İlkay KESER
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI		Üniversite Yaşamına Uyum Sürecinde Yabancılaşma Düzeyinin Etkisinin Belirlenmesi
KARAR BİLGİLERİ	**Karar No:29**	**Tarih: 21.01.2015**
	Yukarıda bilgileri verilen çalışmanın yapılmasında bilimsel ve etik açısından sakınca olmadığına oy birliği il karar verilmiştir. Araştırmacıya çalışmalarında başarılar dileriz.	

Prof.Dr. Arda TAŞATARGİL
Klinik Araştırmalar Etik Kurul Başkanı

Prof.Dr. Arda TAŞATARGİL
Başkan

Öğr.Gör.Dr.M. Levent ÖZGÖNÜL
Başkan Yardımcısı

Prof.Dr. Ali Aydın YAVUZ
Üye

Prof.Dr. Oktay ERAY
Üye

Prof.Dr. Bilge KARSLI
Üye

Prof.Dr.Can ÇEVİKOL
Üye (İzinli)

Prof.Dr. Murat CANPOLAT
Üye

Doç.Dr.Ebru Nur BARÇIN
Üye

Doç.Dr. Yeşim ŞENOL
Üye

Doç.Dr.Hasan MUTLU
Üye

Doç.Dr.Doğa TÜRKKAHRAMAN
Üye

Doç.Dr. Gülsüm Özge BAYSAL
Üye

Av.Mustafa AÇIKEL
Üye

Turgut ALTUN
Üye (İzinli)

EK- 6 Kurum Izin Yazısı

KIMDEN:REKTORLUK YAZI ISLERI FAKS NO.: 12 OCAK 2015 16:27 92

Ek-6

T.C.
UŞAK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

07/01/2015

Sayı : 28833187-903.07.02-297
Konu : Görevlendirme

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Müdürlüğünün 06.01.2015 tarih ve 189 sayılı yazısı

Üniversitemiz Sağlık Meslek Yüksekokulu Öğr.Gör. Zümra ÜLKER DÖRTTEPE'nin Üniversitemize 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında yeni kayıt yaptıran öğrencilerde uyum ve yabancılaşmaya ilişkin araştırma yapmak üzere 09.02.2015-21.06.2015 tarihleri arasında 700 kişilik öğrenci sayısına ulaşıncaya kadar tez çalışması için izin verilmesi adı geçen Müdürlüğün ilgide kayıtlı yazısıyla teklif edilmektedir.
Durumu Olurlarınıza arz ederim.

Yrd.Doç.Dr. Adil KARAMAN
Genel Sekreter

Olur
07/01/2015
Prof.Dr. Sait ÇELİK
Rektör

Sayfa 1 / 1

1 Eylül Kampüsü İzmir Yolu 8.Km 64100/Uşak
Tel: : 0.276.221 22 05
E-Posta: : pdbusak@.edu.tr
Ayrıntılı bilgi için irtibat: AB ERENLER
Faks: 0 276 221 22 06
Elektronik ağ: http://personel.usak.edu.tr/

Scanned by CamScanner

EK- 7 Üniversite Yaşamı Ölçeği Kullanım Izni

Ek-7

UŞAK ÜNİVERSİTESİ

ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr>

Üniversite yaşam ölçeği
2 ileti

ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr> 15 Aralık 2014 10:3
Alıcı: mine.aladag@ege.edu.tr

Merhaba Mine Hocam,
Uşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı'nda öğretim görevlisiyim. Aynı zamanda Akdeniz Üniversitesi'nde Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim.
Tez çalışmam için araştırma yaptığımda sizin benim çalışacağım konuda çok yetkin olduğunuzu gördüm. Tez çalışmamda üniversite öğrencilerine ilişkin çalışmayı planlıyorum. Sizin bu konuda ölçek geliştirdiğinizi gördüm. Ölçeğinizin içeriği ve kullanım amacı ile ilgili size yazıyorum. Ölçeğinizin orjinalini sizin için sakıncası yoksa kullanım şartlarını kabul etmek suretiyle kullanmak istiyorum.
Beni bilgilendirirseniz sevinirim.
İyi çalışmalar...

mine aladag <mine.aladag@ege.edu.tr> 15 Aralık 2014 17:2
Alıcı: ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr>

Merhaba,
Ölçek ve puanlaması ektedir
Kolaylıklar dilerim

--
Yrd. Doç. Dr. Mine ALADAĞ
Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı
35100 Bornova, İzmir
Tel: 232) 3111010/5257

Mine ALADAĞ, Ph.D
Assistant Professor
Ege University, Faculty of Education
Department of Educational Sciences
Guidance and Counseling Program
35100 Bornova, İzmir, Turkey
Phone: +90 (232) 3111010/5257

2 eklenti

UYOpuanlama.doc
119K

UYO.doc
29K

https://mail.google.com/mail/u/0/?ui=2&ik=380ec2833c&view=pt&q=alada%C4%9F&qs=true&search=query&th=14a4ce2df448af85&siml=14a4ce2df448af..

EK- 8 Öğrenci Yabancılaşma Ölçeği Kullanım Izni

Ek-8

UŞAK ÜNİVERSİTESİ

ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr

Ölçek Kullanımı
3 ileti

ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr> 5 Ağustos 2014 10:1
Alıcı: ccaglar@adiyaman.edu.tr

Merhaba Çağlar Hocam,
Uşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu İlk ve Acil Yardım Programı'nda öğretim görevlisiyim. Aynı zamanda Akdeniz Üniversitesi'nde Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı'nda master öğrencisiyim.
Tez çalışmam için araştırma yaptığımda sizin benim çalışacağım konuda çok yetkin olduğunuzu gördüm. Tez çalışmamda engelli bireyler üzerinde yabancılaşma kavramı üzerine çalışmayı planlıyorum. Sizin bu konuda ölçek geliştirdiğinizi gördüm. Ölçeğinizin içeriği ve kullanım amacı ile ilgili size yazıyorum. Ölçeğinizin orjinalini sizin için sakıncası yoksa kullanım şartlarını kabul etmek suretiyle kullanmak istiyorum.
Beni bilgilendirirseniz sevinirim.
İyi çalışmalar...

Yrd. Doc. Dr. Caglar CAGLAR <ccaglar@adiyaman.edu.tr> 5 Ağustos 2014 12:
Alıcı: ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr>

Sayın Dörttepe,

Ölçeği ekte gönderiyorum. Ancak ölçek yükseköğretim öğrencilerine dönük olarak hazırlandı. Başka alanlarda nasıl bir sonuç verir bilemiyorum. Kolay gelsin.

Dr.Çağlar Çağlar

Gönderen: ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr>
Gönderildi: 5 Ağustos 2014 Salı 10:17
Kime: Yrd. Doc. Dr. Caglar CAGLAR
Konu: Ölçek Kullanımı

[Alıntılanan metin gizlendi]

ÖĞRENCİ YABANCILAŞMA ÖLÇEĞİ.doc
62K

ZÜMRA ÜLKER DÖRTTEPE <zumra.dorttepe@usak.edu.tr> 5 Ağustos 2014 16
Alıcı: "Yrd. Doc. Dr. Caglar CAGLAR" <ccaglar@adiyaman.edu.tr>

Mailime geri döndüğünüz için çok teşekkür ederim hocam. Yükseköğretimdeki yani üniversitemizdeki öğrenciler(bireyler) üzerinde kullanmayı düşünüyorum zaten. Tez süreci boyunca tekrar sizi durumlarla ilgili haberdar edeceğim...
Tekrar teşekkür ederim.
İyi günler...

5 Ağustos 2014 12:49 tarihinde Yrd. Doc. Dr. Caglar CAGLAR <ccaglar@adiyaman.edu.tr> yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

https://mail.google.com/mail/u/0/?ui=2&ik=380ec2833c&view=pt&q=ccaglar%40adiyaman.edu.tr&qs=true&search=query&th=147a507ac130175c&siml=1.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Zümra	**Uyruğu**	**TC**
Soyadı	ÜLKER DÖRTTEPE	**Tel no**	5077252379
Doğum tarihi	03.03.1988	**e-posta**	zumradorttepe@usak.edu.tr

Eğitim Bilgileri

Mezun olduğu kurum		**Mezuniyet yılı**
Lise	Orhan Dengiz Anadolu Lisesi	2006
Lisans	Akdeniz Üniversitesi	2011
Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi	2013-devam

İş Deneyimi

Görevi	**Kurum**	**Süre (yıl-yıl)**
Öğretim Görevlisi	Uşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	2013-devam
Hemşire	Uşak Kamu Hastaneleri Birliği, Sivaslı Devlet Hastanesi Kalite Hizmetleri Sorumlusu (Geçici görevlendirme 3 ay) Uşak Kamu Hastaneleri Birliği, Uşak Devlet Hastanesi Kadın Doğum ve Çocuk Ünitesi Acil Servis Hemşiresi (16 ay) Uşak Kamu Hastaneleri Birliği, Uşak Devlet Hastanesi Acil Servis Hemşiresi (2,5 ay)	2011-2013
Hemşire	Özel Antalya Anadolu Hastanesi, Genel Cerrahi/Ortopedi/Plastik Cerrahi/Nöroşirürji Servisi Hemşiresi	2010-2011

Yabancı Dilleri	**Sınav türü**	**Puanı**
İngilizce	YDS	90,00

Proje Deneyimi

Proje Adı	**Destekleyen kurum**	**Süre (Yıl-Yıl)**
Üniversite Yaşamına Uyum Sürecinde Yabancılaşmanın Etkisi (Proje numarası: TYL-2016-1095)	Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi	2014-devam ediyor

Ulusal/Uluslararası Kongre veya Sempozyumda Sunulan Bildiriler:

Ülker Dörttepe, Z., & Keser, İ. (1-3 Eylül 2014). Yabancılaşma Kavramı Ve Psikiyatri Hemşireliği. *3. Uluslararası 7. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi.* Ankara. (Poster Bildiri)

Ülker Dörttepe, Z., & Keser, İ. (10-13 Eylül 2015). İntihari Önleme ve Müdahalede Psikiyatri Hemşiresinin Rolü. *XXI. Ulusal Sosyal Psikiyatri Kongresi.* Çanakkale. (Poster Bildiri)

Ülker Dörttepe, Z., Başkaya, E., & Keser, İ. (6-9 Kasım 2016). Engelsiz Yaşam ve Rehabilitasyon Merkezi'nde Çalışanların Tükenmişlik ve Yaşam Doyum Düzeylerinin Belirlenmesi. *4. Uluslararası 8. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi.* Manisa. (Poster Bildiri)

Ülker Dörttepe, Z., & Keser, İ. (10-13 Kasım 2016). The Importance of Team Approach in The Process of Assessing The Emergency Psychiatric Cases. *5. Avrasya 12. Türkiye Acil Tıp Kongresi/10. Acil Hemşireliği Sempozyumu.* Antalya. (Poster Bildiri)

Sağcan, H., & Ülker Dörttepe, Z. (2016). Ruhsal Hastalığı Olan Bireylerin Acil Serviste Triyajı. *4. Uluslararası Paramedik Kongresi ve Ambulans Rallisi.* Bodrum. (Poster Bildiri)

Yazılan Uluslararası kitaplar veya kitaplarda bölümler:

Ülker Dörttepe, Z., & Keser, İ. (2016). Transactional Analysis Approach in Patient-Nurse Communication. A. A. Çamlı, B. Ak, R. Arabacı, & R. Efe içinde, *Recent Advances in Health Sciences* (s. 32-42). Sofia: St. Kliment Ohridski University Press.